

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Організація та методика аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства оптової торгівлі

Студентки 2 курсу, 4м групи,
спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації
«Фінансова аналітика»

Потебні Анни
Володимирівни

_____

підпис

Науковий керівник
д.е.н., доцент

Гордополов
Володимир Юрійович

_____

підпис

Гарант освітньої
програми
д.е.н., доцент

Гордополов
Володимир Юрійович

_____

підпис

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

Освітній ступінь «Магістр»

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Спеціалізація «Фінансова аналітика»

Затверджую

Зав. кафедри _____

К.О. Назарова

30 грудня 2020 р.

Завдання

на випускнй кваліфікаційнй роботі студентів

Потєбнй Аннй Володимирівнй

1. Тема випускнго кваліфікаційнго проєкту (роботи): Організація та методика аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства оптової торгівлі (на матеріалах ТОВ « АВТО-СПРИНТ»)

Затверджена наказом ректора від 28.12.2020 р. № 3916.

2. Строк здачі студентом закінченого проєкту (роботи): 01.11. 2021 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до проєкту (роботи):

Метою випускнй кваліфікаційнй роботи є обґрунтування теоретичних положень аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства оптової торгівлі та розробка практичних рекомендацій щодо його удосконалення..

Об'єктом дослідження є фінансова стійкість та платоспроможність підприємств торгівлі.

Предметом дослідження є організація та методика аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємств оптової торгівлі.

4. Консультанти по роботі (проекту), із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

5. Зміст випускового кваліфікаційного проекту (роботи) – перелік питань по розділах, що належить розробити:

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства оптової торгівлі .....

1.1. Економічна сутність фінансової стійкості і платоспроможності підприємства.....

1.2. Стан та напрями розвитку підприємств торгівлі в Україні

Висновки до розділу 1.....

РОЗДІЛ 2. Інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності суб'єкта господарювання.....

2.1. Параметри, показники та критерії фінансової стійкості і платоспроможності підприємства .....

2.2. Облікове забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства торгівлі .....

2.3. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства.....

Висновки до розділу 2.....

РОЗДІЛ 3. Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності підприємства оптової торгівлі.....

3.1. Методика аналізу активів і капіталу торговельного підприємства....

3.2. Аналіз фінансової стійкості підприємства оптової торгівлі.....

3.3. Особливості аналізу платоспроможності торговельного підприємства

Висновки до розділу 3.....

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

ДОДАТКИ.....

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускного кваліфікаційного проекту(роботи)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Написання наукової статті за темою дослідження	15.06.2021	15.06.2021
2	Написання 1 розділу роботи	30.06.2021	30.06.2021
3	Написання 2 розділу роботи	02.09.2021	02.09.2021
4	Написання 3 розділу роботи	11.10.2021	11.10.2021
5	Написання вступу та висновків	25.10.2021	25.10.2021
6	Представлення роботи на кафедрі	01.11.2021	01.11.2021
7	Попередній захист випускної кваліфікаційної роботи		

7. Дата видачі завдання «30» _____ грудня _____ 2020 __ р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

9. Гарант освітньої програми

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Фінансова стійкість є основою стабільної та ефективної діяльності підприємства торгівлі. Її комплексна, точна та об'єктивна оцінка є важливою для формування прогнозних показників діяльності підприємства та виявлення кризових передумов.

Фінансова стійкість торговельного підприємства являє собою стан фінансових ресурсів, доцільність їх використання та розподіл, при якому підприємство має можливість вільно маневрувати забезпечуючи безперервний, а головне ефективний товарооборот. Не ефективне проведення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства призводить до зниження усіх економічних показників його діяльності. Враховуючи наведене, тема дослідження є досить актуальною.

У роботі розглядаються питання сутності фінансової стійкості і платоспроможності, досліджується інформаційне забезпечення їх аналізу. Розглянуто порядок організації та методика проведення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності торговельного підприємства, у тому числі, оптової торгівлі.

Дослідження проведено на достатньому теоретичному рівні із застосуванням сучасних методів обробки економічної інформації, характеризується вирішенням поставлених питань аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства оптової торгівлі. Основні положення та висновки роботи відповідають темі та предмету дослідження, достатньо повно розкривають його зміст. Пропозиції щодо удосконалення організації та методики аналізу фінансової стійкості та платоспроможності мають практичну цінність і можуть бути застосовані в підприємствах оптової торгівлі.

Випускна кваліфікаційна робота Потебні А.В. на тему «Організація та методика аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства оптової торгівлі» відповідає встановленим вимогам і може бути рекомендована до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

_____ (підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____

(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента _____

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____

(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____

(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства оптової торгівлі	6
1.1. Економічна сутність фінансової стійкості і платоспроможності підприємства.....	6
1.2. Стан та напрями розвитку підприємств торгівлі в Україні	13
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. Інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності суб'єкта господарювання.....	20
2.1. Параметри, показники та критерії фінансової стійкості і платоспроможності підприємства	20
2.2. Облікове забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства торгівлі	25
2.3. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства.....	29
Висновки до розділу 2.....	33
РОЗДІЛ 3. Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності підприємства оптової торгівлі.....	34
3.1. Методика аналізу активів і капіталу торговельного підприємства....	34
3.2. Аналіз фінансової стійкості підприємства оптової торгівлі.....	36
3.3. Особливості аналізу платоспроможності торговельного підприємства	42
Висновки до розділу 3.....	46
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Фінансова стійкість є основою стабільної та ефективної діяльності підприємства торгівлі. Її комплексна, точна та об'єктивна оцінка є важливою не тільки для управлінського апарату, контрагентів, інвесторів, кредиторів, а й є важливою для формування прогнозних показників діяльності підприємства та виявлення кризових передумов.

Фінансова стійкість характеризує здатність підприємства «витримати» зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, досягнення фінансової рівноваги та маневреності коштів для розвитку. Підприємство з високою фінансовою стійкістю має переваги над іншими підприємствами у секторі економіки, що надає змогу отримати довгострокові кредити на оптимальних умовах. Крім того, в умовах євроінтеграції вітчизняні підприємства є об'єктами для залучення іноземних інвестицій, а фінансово стійке підприємство є більш привабливим.

Ознакою фінансової стійкості будь-якого суб'єкта господарювання є постійне зростання валюти його балансу, тобто загальної суми його фінансових ресурсів.

Якщо загальна сума фінансових ресурсів підприємства (валюти балансу) зменшується, слід проаналізувати фактори, що призвели до цього. Причинами такого зменшення можуть бути:

- збитки від реалізації продукції та від позареалізаційних операцій;
- ліквідація не до амортизованих об'єктів основних засобів і нематеріальних активів;
- нестачі, крадіжки, псування товарно-матеріальних цінностей у разі не віднесення їх на винних;
- витрати за рахунок прибутку на матеріальне заохочення робітників, на виплату дивідендів, на соціальні заходи у розмірах, які перевищують новостворені відповідні цільові фонди;
- зменшення суми короткострокових і довгострокових кредитів

комерційних банків, інших позикових ресурсів.

Перші чотири з перерахованих факторів є результатом тих чи інших недоліків у діяльності підприємства, тобто завжди мають негативне забарвлення. Що стосується скорочення суми кредитів та інших позик, то при аналізі цього фактору слід з'ясувати, чи пов'язане це зниження з об'єктивним станом фінансових ресурсів, чи призвело до втрати довіри до підприємства з боку кредиторів (банків та інших). Враховуючи ці обставини, тема дослідження є досить актуальною.

Аналіз останніх досліджень та публікацій: для викладу теоретичних основ даної теми основними джерелами послужили роботи наступних дослідників: Й. Ворст, П. Ревентлоу, Дж. Депалленс, Дж. Джоборд, М. М. Крейнїна, М. С. Абрютіна, А. В. Грачова, Е. І. Уткіна, Ф. Ф. Бутинець, М. Р. Ковбасюк, Н. В. Тарасенко, В. І. Іващенко, М. А. Болюх, Є. В. Мних, Н. С. Барабаш, С. Б. Барнгольц, В. Ф. Палій, І. І. Каракоз, Л. Ш. Маргуліс, І. І. Поклад, Р. С. Сайфулін, А. Д. Шеремет, І. О. Бланк, О. С. Олексюк, Є. С. Стоянова, Е. Альтмана, Е. Хелферта, Ж. Рішара та інших. Вивчення вище переліченої літератури показало недостатнє опрацювання з проблеми аналізу та контролю фінансової стійкості та платоспроможності, як на рівні галузі, так і на рівні підприємства, хоча і публікації з даної тематики відрізняються методологічною основою й інструментарієм роботи.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства оптової торгівлі та розробка практичних рекомендацій щодо його удосконалення.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

- дослідити економічну сутність фінансової стійкості і платоспроможності підприємства
- оцінити стан та напрями розвитку підприємств торгівлі в Україні
- визначити параметри, показники та критерії фінансової стійкості і платоспроможності підприємства

- розглянути особливості облікового забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства торгівлі
- побудувати організаційно-інформаційну модель аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства
- розкрити методика аналізу активів і капіталу торговельного підприємства
- здійснити аналіз фінансової стійкості підприємства оптової торгівлі.
- визначити особливості аналізу платоспроможності торговельного підприємства

Об'єктом дослідження є фінансова стійкість та платоспроможність підприємств торгівлі.

Предметом дослідження є організація та методика аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємств оптової торгівлі.

Методи дослідження: є діалектичний метод пізнання та метод експертних оцінок. В процесі дослідження використовувались прийоми аналізу і синтезу, порівняльний і економічний аналіз, графічний метод, методи економіко-математичного моделювання. Обробка даних здійснювалася з використанням сучасних комп'ютерних технологій і програмного забезпечення.

Наукова новизна: в дослідженні розглянуто альтернативні показники, завдяки яким можливо більш комплексно визначити рівень фінансової стійкості саме підприємств торгівлі.

Практичне значення полягає у спрямованості на вирішення актуальних проблем ефективного проведення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства в сучасних умовах господарювання. Впровадження рекомендацій у практичну діяльність підприємств торгівлі дозволить забезпечити управління своєчасною та достовірною інформацією, необхідною для прийняття ефективних управлінських рішень.

Публікації. За темою випускної кваліфікаційної роботи опубліковано наукову статтю «Аналіз фінансової стійкості підприємств торгівлі» в збірнику наукових праць студентів «Фінансова аналітика та аудит».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

1.1. Економічна сутність фінансової стійкості і платоспроможності підприємства

Одним із важливих факторів нормального функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання є підтримання його фінансової стійкості. Фінансова стійкість означає постійну здатність підприємства відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі.

Фінансова стійкість торговельного підприємства являє собою стан фінансових ресурсів, доцільність їх використання та розподіл, при якому підприємство має можливість вільно маневрувати забезпечуючи безперервний, а головне ефективний товарооборот. Активна інвестиційна діяльність підприємства завдяки можлива завдяки зростанню прибутку та активів при збереженні плато- та кредитоспроможності в умовах ринку з мінімальним ризиком банкрутства через зовнішній вплив на суб'єкт господарювання. Під фінансовою стійкістю також розуміють характеристику відповідності структури джерел фінансування структурі активів підприємства.

Стійкість та платоспроможність підприємства — важливі показники стабільного розвитку підприємства. Аналіз фінансових коефіцієнтів базується на застосуванні системи критеріїв їх оцінки, які впливають з характеру та особливостей обчислення того чи іншого показника.

Показники фінансової стійкості безпосередньо пов'язані з особливостями господарської діяльності підприємства, характер якої обумовлює структуру активів. Саме цим пояснюється необхідність значної диференціації критеріїв їх оцінки не тільки за видами діяльності, а й за особливостями господарювання,

притаманними окремим підприємствам, які належать до однієї галузі національної економіки.

Фінансова стійкість визначається раціональним розподілом фінансових ресурсів суб'єкта господарювання та використання його внутрішніх резервів для задоволення його потреб, забезпечення активної діяльності на ринку, конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість не лише при сприятливих умовах, а й при дестабілізаційних факторах впливу на підприємство.

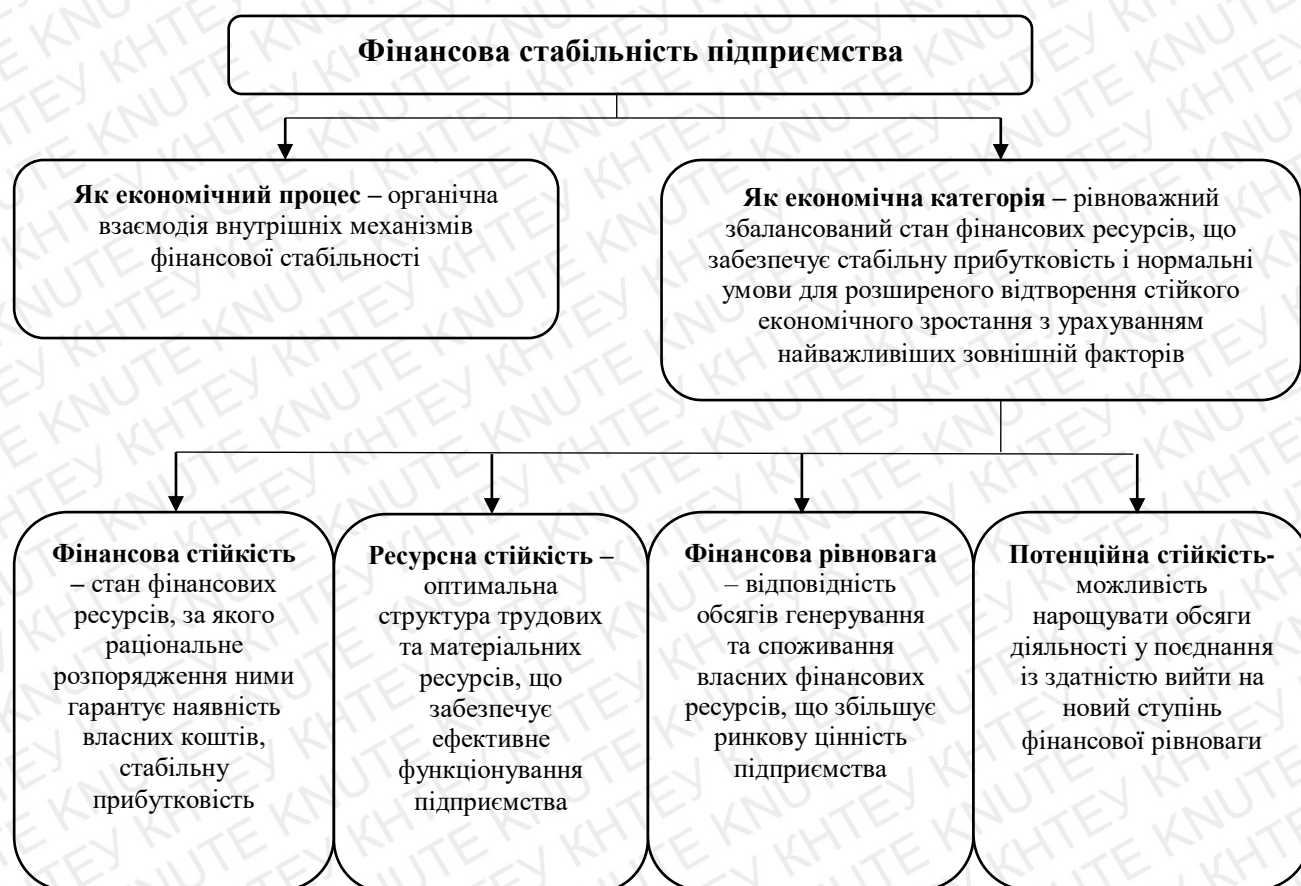
На діяльність ринкового підприємства впливає безліч факторів, зокрема:

- ритмічність виробництва якісної та дешевої продукції, яка має сталий попит;
- міцність становища підприємства на ринку;
- високий рівень матеріально-технічної оснащеності виробництва та відтворення;
- застосування передових технологій;
- налагодженість економічних зв'язків із партнерами;
- ритмічність кругообігу основного й оборотного капіталу;
- ефективність господарських і фінансових операцій;
- незначний ступень ризику в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності зумовлює різні аспекти прояву його стійкості, зокрема внутрішній, фінансовий, загальний.

Фінансова стійкість відображає постійне стабільне перевищення доходів над витратами, вільне маневрування грошовими коштами підприємства, здатність шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервний процес виробництва і реалізації продукції, а також раціональність витрат на його розширення та оновлення та використання внутрішніх резервів підприємства.

Фінансова стійкість є категорією відтворювального процесу, котра розкриває економічні відносини, які складають фінансовий механізм забезпечення поступального руху соціально-економічного розвитку.

Економічно обґрунтованим є визначення фінансової стійкості підприємства як складової більш широкого поняття "фінансова стабільність". Фінансова стабільність охоплює сукупність факторів, що забезпечують підприємству збереження ним абсолютної або нормальної фінансової стійкості за контрольованої фінансової рівноваги та здатність до сталого економічного зростання завдяки найбільш значущим зовнішнім факторам. Інакше кажучи, фінансова стабільність — це здатність підприємства досягати стану фінансової рівноваги за збереження достатньої фінансової стійкості та утримувати його на довгострокову перспективу шляхом ефективного управління фінансовою стороною діяльності. Основні складові фінансової стабільності показані на рис. 1.1.

Рис. 1.1 Складові елементи фінансової стійкості як економічного процесу та економічної категорії

Джерело: розроблено автором на основі [27]

У такому розумінні, фінансова стійкість, безперечно, є одним із головних

чинників досягнення підприємством фінансової рівноваги та фінансової стабільності.

В умовах фінансової стійкості суб'єктів господарювання економічна система може генерувати позитивні чинники кількісних і якісних змін у наступному періоді і періоді процесу розвитку, поліпшення показників фінансового стану, а також збільшення потенціалу підприємства в цілому.

Поряд зі стійкістю, рівень платоспроможності підприємства виступає важливим показником, вони взаємо поглинаючі, оскільки рівень стійкості підприємства залежать від показників платоспроможності, а платоспроможність, у свою чергу, від показників стійкості, а також рівня ліквідності активів досліджуваного суб'єкта господарювання. Обидва показника характеризують здатність підприємства вчасно погасити короткотермінові зобов'язання своїми швидко реалізованими засобами, активами.

Платоспроможність визначається здатністю підприємства до швидкого погашення своїх короткострокових зобов'язань. Платоспроможність характеризує наявність у підприємства грошових коштів, які повністю погашають їх борги, у встановлений термін та в повному обсязі, та іншим фінансовим операціям. Показником платоспроможності підприємства на певну дату є відсутність простроченої заборгованості банку, бюджету, постачальникам, співробітникам та службовцям.

Поняття «платоспроможність» та «ліквідність» за своїм змістом дуже близькі, однак ліквідність більш містке поняття, оскільки від ліквідності балансу залежить рівень платоспроможності підприємства. У той же час, ліквідність характеризує не тільки поточний стан активів, але й перспективний. Поняття ліквідності визначається не лише в ліквідності балансу, а й ліквідності активів і ліквідності підприємства, які являються взаємопов'язаними ланками, оскільки ліквідність підприємства залежить від ступеня ліквідності балансу, який в свою чергу залежить від ліквідності активів.

Під ліквідністю активу (Liquidity) розуміють здатність активу

перетворитися на гроші; чим легше обернути актив на гроші, тим ліквіднішим він вважається. Проте часто виникає ситуація в якій актив реалізується за заниженою ціною, але за максимально короткий проміжок часу.

Ліквідність активів визначається безвідносно до пасиву балансу, тоді як ліквідність балансу відбиває міру погодженості обсягів і ліквідності активів з розмірами і термінами погашення зобов'язань.

Ліквідність балансу виражається в ступені покриття боргових зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких у грошову готівку відповідає строку погашення платіжних зобов'язань. Ліквідність балансу досягається встановленням рівності між зобов'язаннями підприємства та його активами.

В економічній літературі спостерігається багатоваріантність тлумачень терміну «ліквідність підприємства».

Ковальов В. В. стверджує, що: «ліквідність підприємства - це наявність у підприємства оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань, що передбачені контрактами, що забезпечить позитивні показники платоспроможності». При цьому, вчений наголошує, що основною ознакою ліквідності є формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами. Даний підхід не вказує, що ліквідність підприємства, це не просто наявність оборотних коштів, а саме здатність перетворення оборотних активів у грошові кошти з метою погашення поточних зобов'язань як у міру надходження термінів їх сплати, так і прострочених боргів.

Прикіна Л. В. ототожнює поняття ліквідності та платоспроможності та підкреслює, що; «ліквідність підприємства — це здатність організації швидко виконувати свої фінансові зобов'язання, а при необхідності і швидко реалізовувати свої засоби, що приводить нас до більш чіткого розуміння поняття платоспроможності. Платоспроможність — здатність підприємства погасити свої поточні зобов'язання у визначений час та в повній мірі» [36].

В свою чергу Шемчук Є. В. та Вдовиченко В. О. зазначають, що:

«ліквідність підприємства є ознакою його фінансової стійкості. Ліквідність та фінансова стійкість — це різні поняття і, відповідно, різні індикатори фінансового стану суб'єкта господарювання, але при низькій ліквідності підприємства загальний показник стійкості теж погіршується, оскільки унеможлиблюється оперативне погашення зобов'язань підприємства, що змушує його збільшувати обсяг запозичених активів, та зменшення коефіцієнта фінансової стабільності (фінансування)».

На думку Костирко Р. А., ліквідність — це мобільність підприємства, його можливість (за появою будь-яких обставин) за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел оперативно знайти резерви платіжних засобів, необхідних для погашення боргів і постійно, на будь-який момент часу, підтримувати рівновагу між обсягами і термінами перетворення активів у грошові кошти, і обсягами, і термінами погашення зобов'язань, і таким чином оперативно стабілізувати показники як платоспроможності, так і стійкості підприємства.

Мних Є. В., Бутинець Ф. Ф., Ковбасюк М. Р. визначають ліквідність як складову для визначення платоспроможності підприємства, тобто поняття “платоспроможність” розглядають в широкому його розумінні. Мних Є. В. зазначає: «В оцінках фінансового стану не варто ототожнювати платоспроможність з ліквідністю активів, – платоспроможність розглядається у ширшому значенні якості фінансового стану, ніж ліквідність, оскільки передбачає не лише здатність конвертування оборотних активів у засоби платежу, а й фінансову стійкість підприємства» [27, с. 170].

Бутинець Ф. Ф. говорить: « про взаємопов'язаність понять “ліквідність” і “платоспроможність” і що від рівня ліквідності підприємства залежить платоспроможність» [14, с. 237].

В свою чергу, Ковбасюк М. Р. зазначає, що: « не можна обмежуватися при оцінці платоспроможності підприємства тільки визначенням коефіцієнтів ліквідності, тому що вони характеризують його платоспроможність лише на певну дату і не дають можливості здійснювати оперативний контроль за дотриманням підприємством платіжної дисципліни, а також визначити

стабільність фінансового стану» [19, с. 253].

Виходячи з цього можна зробити висновок, що поняття платоспроможності обґрунтовується такими положеннями:

1. Платоспроможність підприємства — це важливе практичне питання оцінки фінансового стану підприємства в умовах ринкової економіки і його головне призначення полягає в дослідженні можливості трансформації саме оборотних активів, як найбільш мобільної частини майна.

2. Не можна не враховувати, що здатність до трансформації активів у гроші може відбуватися швидко або повільніше. Наприклад, суб'єкт господарювання може швидко продати оборотні активи, але зі значними знижками в ціні, і отримати меншу суму, ніж реально коштує дане майно.

3. Важливим практичним питанням оцінки фінансового стану в умовах дії ринкової економіки є дослідження можливості погашення саме поточних зобов'язань, а не всіх боргів, у тому числі і довгострокових.

4. Дискусійним є питання про терміни погашення поточних зобов'язань, бо вони можуть бути прострочені та не прострочені, а саме: ті, які настають негайно, та ті, які будуть виникати відповідно до чинного законодавства, укладених договорів, контрактів та ін. Вважаємо, що треба вказувати всі поточні борги, оскільки можуть існувати і прострочені, котрі слід обов'язково враховувати при розрахунку різних показників ліквідності і проведенні фінансового аналізу.

Основною ознакою платоспроможності є формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами. Чим більше це перевищення, тим сприятливіший фінансовий стан підприємства з позиції ліквідності. Якщо величина оборотних активів недостатньо велика порівняно з короткостроковими пасивами, поточний стан є нестійким; і може виникнути ситуація, коли воно не матиме достатньо грошових коштів для розрахунків за своїми зобов'язаннями і змушене буде або порушити технологічний процес (наприклад, терміново продати частину запасів чи обтяжувати себе новими боргами), або розпродати частину довгострокових

активів. У свою чергу, наслідками низького рівня платоспроможності є неспроможність підприємства швидко розраховуватися за допомогою наявного на балансі майна за своїми зобов'язаннями, що призводить до зниження дохідності, платіжної здатності і банкрутства. Крім того, важкі наслідки низької ліквідності відчувають не тільки самі підприємства, а й їх кредитори, постачальники, оскільки відбувається затримка сплати відсотків і суми боргу, в крайньому разі — часткова або повна втрата неповернутого боргу, а також невиконання умов контракту тощо.

Враховуючи всі обставини для підприємства важливим показником є платоспроможність, оскільки він визначає рівень його стійкості в період дестабілізації ринку, а також посилення негативного впливу внутрішніх та зовнішніх факторів.

1.2. Стан та напрями розвитку підприємств торгівлі в Україні

В умовах кризи, викликаній пандемією SARS-COV-2 зростає роль торгівлі в міжгалузевій взаємодії. Торгівля повинна активно впливати на розширення масштабів виробництва, на реалізацію економічних і соціальних переваг міжгалузевої інтеграції. Зростає також власне значення інтересів торгівлі як галузі національної економіки, що проявляється у необхідності збільшення роздрібного товарообігу, підтримки стандарту обслуговування покупців, дотримання режиму економії, досягнення дохідності тощо.

Оскільки у товарному виробництві більшість потреб населення у предметах особистого споживання виступає у стані платоспроможного попиту, на торгівлю покладене завдання їх задоволення.

Торгівля є однією з найважливіших галузей національної економіки, яка відображає всі пропорції або диспропорції, що мають місце в економіці країни.

В економічній системі ринкового типу основною функцією торгівлі є регулювання параметрів виробництва і споживання.

Виконання галуззю зазначеної функції реалізується через:

- підтримку необхідних параметрів виробництва і споживання за допомогою збалансування співвідношення між споживчим попитом і пропозицією товарів;
- скорочення періодів задоволення попиту і реалізації товарів;
- прискорення оборотів капіталів;
- зниження загального рівня витрат і цін у процесі товарообігу;
- формування цивілізованої кон'юнктурної сфери, при наявності визначених організаційно-економічних форм пересування споживчих товарів із сфери виробництва у сферу споживання.

Одночасно зі зміною функцій торгівлі в нових умовах господарювання відбулося переміщення акценту з розгляду завдань галузі торгівлі в цілому на розгляд завдань і проблем безпосередньо торговельного підприємства, як її основної ланки. У сучасних умовах найбільш важливим суб'єктом ринкових відносин стає саме підприємство. В процесі трансформації економіки змінились не тільки внутрішнє і зовнішнє середовище функціонування підприємства, але і його цільові орієнтири та методи господарювання. [12]

Основні чинники, які впливають на розвиток підприємств торгівлі України наведено в додатку А.

Підприємства торгівлі за період існування України, як незалежної держави, зазнали в своєму розвитку різноманітних змін і перетворень. Так, наприклад, частка державних підприємств в загальній кількості підприємств торгівлі, починаючи з 1991 року постійно зменшувалась, що свідчить про все зростаючу участь приватного капіталу у сфері торгівлі. В цілому цю тенденцію можна вважати позитивною, торгівля традиційно вважається "приватною" галуззю. Так в зарубіжних країнах більшість торговельних підприємств є приватною власністю. Одним із недоліків цієї тенденції є зменшення кількості великих торгових підприємств, але зараз їх кількість поступово збільшується, з'явилися великі торгові корпорації, торгові марки, бренди, тощо. [12]

Розглянемо кількість і структуру підприємств, що здійснюють роздрібну торгівлю України за видами економічної діяльності (табл. 1.1)

Таблиця 1.1

Кількість підприємств (юридичних осіб) України, що здійснюють роздрібну торгівлю, за видами економічної діяльності

Показники	Роки						Відхилення 2020 року від				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019
Всього	21974	17931	16372	14959	14207	13340	-8634	-4591	-3032	-1619	-867
у т.ч. підприємств, що торгують переважно											
продовольчими товарами у спеціалізованих магазинах	1558	950	943	839	863	865	-693	-85	-78	26	2
у неспеціалізованих магазинах	10636	9145	8349	7690	7246	6792	-3844	-2353	-1557	-898	-454
непродовольчими товарами у спеціалізованих магазинах	7039	5901	5410	4998	4841	4572	-2467	-1329	-838	-426	-269
у неспеціалізованих магазинах	2312	1629	1419	1219	1070	932	-1380	-697	-487	-287	-138
поза магазинами	429	306	251	213	187	179	-250	-127	-72	-34	-8

Як видно з таблиці 1.1 протягом останніх восьми років в Україні кількість підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб) має стійку тенденцію до зменшення. Це свідчить про достатньо жорстку конкурентну боротьбу в цьому сегменті ринку. В 2020 році кількість підприємств, що здійснюють роздрібну торгівлю зменшилась на 8634 одиниць, або в 1,7 рази порівняно з 2015 роком, в той же час товарооборот підприємств роздрібною торгівлі з 2015 по 2020 роки динамічно зростає, що вказує на збільшення розмірів та обсягів діяльності підприємств роздрібною торгівлі при зменшенні їх кількості. Виключенням є підприємства, що торгують переважно продовольчими товарами у спеціалізованих магазинах, кількість, яких в 2019 та в 2020 роках почала збільшуватись, хоча і не досягла рівня 2015 року.

В цілому зменшення кількості підприємств торгівлі, збільшення розмірів та обсягів діяльності торговельних компаній, створення крупних торговельних корпорацій є загальносвітовою тенденцією. Для розвитку галузі торгівлі в Україні ця ситуація має як позитивні так і негативні аспекти. Позитивним є зростання обсягу товарообороту, збільшення кількості супер- та гіпермаркетів, що є зручним для споживачів. Негативним є можливість «великих» компаній встановлювати «монопольні» ціни, зниження темпів розвитку малого та середнього бізнесу.

Для оцінки розвитку галузі торгівлі важливо проаналізувати не тільки кількість торговельних підприємств, а й динаміку товарообороту. За допомогою даних табл. 1.2 можна проаналізувати як змінювались показники товарообороту підприємств торгівлі за останні 6 років.

Таблиця 1.2

Динаміка товарообороту підприємств торгівлі України за 2015-2020 рр.

(млрд. грн.)

Показники	Роки					Відхилення 2020 року від							
						Абсолютне відхилення				Відносне відхилення			
	2015	2017	2018	2019	2020	2015	2017	2018	2019	2015	2017	2018	2019
Оптовий товарооборот підприємств	367,3	547,1	511,2	667,2	863,9	496,6	316,8	352,7	196,7	135,2	57,91	68,99	29,48
Оборот роздрібної торгівлі	87,5	116,3	174,4	237,8	325,1	237,6	208,8	150,7	87,3	271,5	179,54	86,41	36,71
Роздрібний товарооборот підприємств	58,8	67,6	94,3	130,0	178,2	119,4	110,6	83,9	48,2	203,1	163,61	88,97	37,08

За даними таблиці можна спостерігати загальну тенденцію до зростання товарообороту протягом всього періоду, що аналізується. Так, в 2020 році оптовий товарооборот підприємств склав 863,9 млрд. грн., що на 496,6 млрд. грн. (135,2 %) більше, ніж у 2015 році, на 316,8 млрд. грн. (57,91 %) більше, ніж у 2017 році, на 352,7 млрд. грн. (68,99 %) більше, ніж у 2018 році і на 196,7 млрд. грн. (29,48 %) більше, ніж у 2019 році. В цілому оптовий товарооборот збільшився в 3 рази за останні 8 років

Розглянемо ситуацію із оборотом роздрібної торгівлі. Його темпи приросту випереджають темпи приросту оптового товарообороту. В 2020 році оборот роздрібної торгівлі становив 325,1 млрд. грн., що на 237,6 млрд. грн (271,5 %) більше, ніж у 2015 році, на 208,8 млрд. грн. (179,54 %) більше, ніж у 2017 році, на 150,7 млрд. грн. (86,41 %) більше, ніж у 2018 році і на 87,3 млрд. грн. (36,71 %) більше, ніж у 2019 році. Протягом досліджуваного періоду оборот роздрібної торгівлі збільшився в 6,9 рази. Роздрібний товарооборот підприємств, який в 2020 році дорівнював 178,2 млрд. грн., в цілому за останні 8 років збільшився в 2,2 рази.

Найбільша питома вага в загальному товарообороті України належить оптовому товарообороту, який, як раніше зазначалось, щороку збільшувався. Але, якщо порівняти частку оптового товарообороту в 2015 і в 2020 році, то можна побачити, що його питома вага поступово зменшується, хоча оптовий товарооборот і продовжує займати провідне місце в загальному товарообороті України. Загалом тенденції збільшення обсягів оптового та роздрібного товарообороту можна оцінити позитивно. Зростання оптового товарообороту є позитивним для економіки України (зростання ВВП, збільшення надходжень до бюджету), а також для фінансово-господарської діяльності торговельних підприємств, оскільки призводить до збільшення прибутку та зростання обсягів економічної діяльності. Крім того, зростання роздрібного товарообороту свідчить про збільшення купівельної спроможності населення.

Оскільки основна мета створення підприємства, в т.ч. і торговельного, є отримання прибутку, для оцінки розвитку торговельної галузі крім обсягів товарообороту та кількості підприємств. необхідно проаналізувати динаміку фінансового результату від звичайної діяльності. (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Динаміка фінансового результату до оподаткування підприємств роздрібною торгівлі

млн.грн

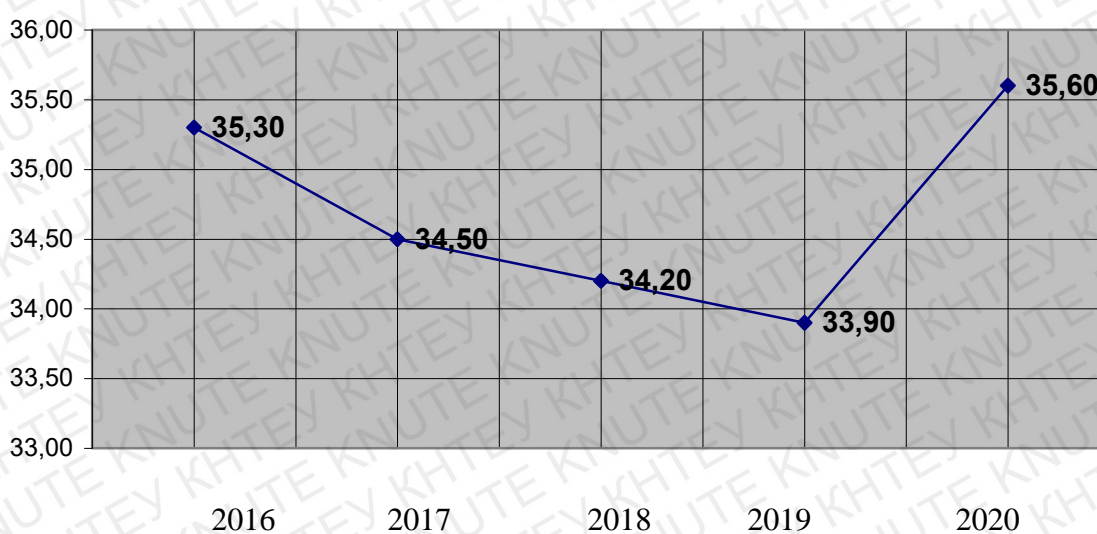
2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення 2020 р. від							
					2016		2017		2018		2019	
					абс	відн	абс	відн	абс	відн	абс	відн
3895,1	3552,0	4356,4	5573,7	6930,2	3035,1	77,9	3378,2	95,1	2573,8	59,1	1356,5	24,3

Аналізуючи дані про фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування в контексті оптової і роздрібною торгівлі, торгівлі транспортними засобами, послуг з ремонту слід відзначити, що він зростає за останні 5 років достатньо високими темпами навіть випереджаючи темпи росту товарообороту, що є безумовно позитивною тенденцією і свідчить про підвищення рентабельності фінансово-господарської діяльності підприємств торгівлі. Так в 2020 році фінансовий результат від звичайної діяльності до

оподаткування майже в 2 рази перевищив аналогічне значення 2017 року, в 2017р. фінансовий результат до оподаткування склав 3352 млрд.грн., що на 2573.8 млн.грн більше ніж в 2018 році, на 1356.5 млн.грн більше ніж 2019 році.

Незважаючи на збільшення фінансового результату в цілому по галузі в торгівлі, як і в інших галузях національної економіки України існують збиткові підприємства. Розглянемо, як змінювалась питома вага збиткових підприємств серед інших підприємств торгівлі за останні 5 років. (рис. 1.2).

Оптова й роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту

Рис.1.2. Питома вага збиткових підприємств торгівлі

На рис. 1.2 чітко прослідковується тенденція до зменшення питомої ваги збиткових підприємств в загальній кількості підприємств, за виключенням 2020 року. В 2016 році. питома вага склала 35,3%, в 2018 р. зменшилась до 34,2%, в 2020 р. досягла максимального значення (35,6%). Сума збитків навпаки збільшувалась з кожним роком. В 2017 р. вона перевищила показник попереднього року на 132 млн.грн.; в 2018 р. сума збитків склала 4829,7 млн.грн., що на 506,5 млн.грн. більше ніж в 2016р.; в 2019р. – на 2775,7 млн.грн. більше ніж 2016р.; в 2020р. підприємствами торгівлі було завдано найбільших збитків, а саме 7841,2 млн.грн., що на 3518 млн.грн. більше ніж в 2016р. Але в цілому, не зважаючи на підвищення суми збитків торговельних

підприємств, існуюча тенденція є позитивною, оскільки прибутки зростають більш швидкими темпами, а кількість збиткових підприємств зменшується. Виключенням є 2020 рік, коли в світі і в Україні розпочалась пандемія SARS-COV-2 і підвищилась не тільки кількість а і питома вага збиткових підприємств. Тому підвищення фінансових результатів діяльності підприємств торгівлі стає в сучасних умовах господарювання все більш актуальним.

Висновки до розділу 1

Фінансова стійкість визначається раціональним розподілом фінансових ресурсів суб'єкта господарювання та використання його внутрішніх резервів для задоволення його потреб, забезпечення активної діяльності на ринку, конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість. Показники фінансової стійкості безпосередньо пов'язані з особливостями господарської діяльності підприємства, характер якої обумовлює структуру активів. Саме цим пояснюється необхідність значної диференціації критеріїв їх оцінки не тільки за видами діяльності, а й за особливостями господарювання, притаманними окремим підприємствам, які належать до однієї галузі національної економіки. Платоспроможність визначається здатністю підприємства до швидкого погашення своїх короткострокових зобов'язань. Основною ознакою платоспроможності є формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами. Чим більше це перевищення, тим сприятливіший фінансовий стан підприємства.

Торгівля є однією з найважливіших галузей національної економіки, яка відображає всі пропорції або диспропорції, що мають місце в економіці країни. Основними функціями торгівлі є підтримка необхідних параметрів виробництва і споживання за допомогою збалансування співвідношення між споживчим попитом і пропозицією товарів; скорочення періодів задоволення попиту і реалізації товарів; прискорення оборотів капіталів; зниження загального рівня витрат і цін у процесі товарообігу.

РОЗДІЛ 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Параметри, показники та критерії фінансової стійкості і платоспроможності підприємства

Вивченню особливостей фінансової стійкості і платоспроможності підприємства були присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як Й. Ворст, П. Ревентлоу, Дж. Депалленс, Дж. Джоборд, В. В. Ковальов, М. М. Крейніна, М. С. Абрютіна, А. В. Грачова, Е. І. Уткіна, А. Д. Шеремет, Н. В. Тарасенко, В. І. Іващенко, М. А. Болюх, С. В. Мних, та інші.

Реорганізація економічних відносин України через ринкові підходи, зумовлює розглядання нових підходів та поглядів, пов'язаних з економічним розвитком підприємств. Нестабільність національної валюти та складні умови вітчизняного ринку на фоні політичних негараздів значною мірою ускладнюють формування стабільного стану підприємства, а особливо його фінансової стійкості і платоспроможності.

Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану складається зі сукупності трьох складових елементів:

- інформаційна система;
- інформаційні технології;
- комунікативне середовище.

В контексті розглянутої сукупності знаходиться інформація, яка визначає необхідність і достатність елементів, необхідних для ефективного функціонування системи фінансового аналізу. Оскільки інформація постійно «рухається» — її отримують, обробляють, передають – необхідно вести мову про інформаційні потоки, які входять в систему аналізу фінансового стану і забезпечують її функціонування.

Структура активів і пасивів підприємства визначає його фінансову

стійкість і платоспроможність.

Фінансова стійкість залежить від раціонального забезпечення фінансовими ресурсами підприємства для його активної роботи в умовах сталого економічного розвитку. Показники фінансової стійкості суб'єкта господарювання наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Показники фінансової стійкості підприємства

Найменування показника	Алгоритм розрахунку	Умовне позначення
<i>Абсолютні показники</i>		
Власний оборотний капітал (К _{ВО})	$K_{ВО} = K_B - HA$	К _В – власний капітал HA – необоротні активи
Перманентний капітал (К _П)	$K_{П} = K_{ВО} + K_{ДЗ}$	К _{ДЗ} – довгостроково залучений капітал
Капітал для формування запасів і затрат (К _{ЗЗ})	$K_{ЗЗ} = K_{П} + K_{КЗ}$	К _{КЗ} – короткостроково залучений капітал
<i>Відносні показники</i>		
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності) (К _А)	$k_a = \frac{\hat{E}_A}{\hat{E}}$	К – загальний капітал підприємства
Коефіцієнт фінансової залежності (К _{ФЗ})	$k_{ФЗ} = \frac{\hat{E}_C}{\hat{E}}$	К _З – залучений капітал
Коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важеля) (К _Р)	$k_p = \frac{\hat{E}_C}{\hat{E}_A}$	$k_p \leq \frac{OA}{HA}$
Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу (К _{ДЗК})	$\hat{E}_{\Delta C \hat{E}} = \frac{\Delta C}{(\hat{E}_A + \Delta C)}$	ДЗ – довгострокові зобов'язання
Коефіцієнт маневрування власного капіталу (К _{МН})	$k_{МН} = \frac{\hat{E}_{\Delta I}}{\hat{E}_A}$	К _{ВО} – власний оборотний капітал
Коефіцієнт доли чистого оборотного капіталу в оборотних активах (К _{ЧОК})	$k_{\times \hat{E}} = \frac{\hat{E}_{\times I}}{\hat{I} \hat{A}}$	К _{ЧО} – чистий оборотний капітал OA – оборотні активи
Коефіцієнт мобільності оборотних активів (К _{МОА})	$\hat{E}_{\text{IIA}} = \frac{\tilde{A} + \hat{I} \hat{O}^2}{\hat{I} \hat{A}}$	Г – грошові кошти ПФІ – поточні фінансові інвестиції
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів (К _{РВ})	$K_{РВ} = \frac{OZ_{\text{ЗЛ}}}{ВБ}$	OZ _{ЗЛ} – основні засоби за залишковою вартістю ВБ – валюта балансу
Коефіцієнт забезпеченості запасів і затрат власними коштами (К _{ЗВК})	$k_{\text{CAE}} = \frac{\hat{E}_{\Delta I}}{\hat{A} \Delta C}$	ВЗЗ – вартість запасів і затрат підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [27]

Єдиного розуміння сутності поняття «платоспроможності» немає й до тепер, оскільки видатні вчені-економісти виділяють декілька підходів до визначення ключового елементу цього явища (рис. 2.1).

Перша група – вчені, які формують своє поняття щодо платоспроможності підприємства, базуючись на думці, що основним її показником є можливість підприємства вчасно та в повній мірі розрахуватися з короткостроковими зобов'язаннями. Друга група, що підприємство повинно концентрувати свою увагу саме на довгострокових зобов'язаннях, а третя – платоспроможність визначається наявністю власних оборотних коштів та здатності покривати збитки та зобов'язання в незалежності від їх того, вони довгострокові чи короткострокові.

Рис.2.1 Підходи до визначення ключових елементів платоспроможності

Таким чином, автори вважають, що підприємство повинно мати певний резерв коштів, які б дозволили йому покривати збитки та розраховуватись за зобов'язаннями навіть за умов збитковості самого суб'єкта господарювання.

З цього можна зробити висновок що, платоспроможність – це здатність підприємства погасити свої зобов'язання у визначений час.

В оцінці фінансового стану не варто ототожнювати платоспроможність з ліквідністю активів. Платоспроможність розглядається в ширшому значенні якості фінансового стану ніж ліквідність, оскільки передбачає не лише здатність конвертувати оборотні активи у засоби платежу, а й фінансову стійкість підприємства.

Основним джерелом інформації фінансового стану підприємства виступають форми фінансової звітності, на базі яких й розраховується рівень фінансової стійкості і платоспроможності (табл.2.1).

Інформаційні джерела аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства

Форми фінансової звітності	Інформаційні дані	Напрями використання інформації у фінансовому аналізі
Звіт про фінансовий стан (Баланс) (ф. № 1)	Економічні ресурси, що контролюються підприємством, і джерела їх формування	Горизонтальний і вертикальний аналіз, аналіз майнового та фінансового стану із застосуванням коефіцієнтів: оцінка структури ресурсів, ліквідності та платоспроможності підприємства, фінансової стійкості, оцінка й прогнозування змін економічних ресурсів та їх джерел
Звіт про фінансові результати (ф. № 2)	Доходи, витрати, фінансові результати діяльності	Аналіз результативності діяльності, структури доходів і витрат, прибутковості, ділової активності та їх прогнозування
Звіт про рух грошових коштів (ф. № 3)	Грошові кошти (акумулявання і рух)	Аналіз грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства, основних джерел фінансування (за видами діяльності)
Звіт про власний капітал (ф. № 4)	Величина та зміни у складі власного капіталу протягом звітного періоду	Аналіз структури капіталу, оцінка та прогнозування змін
Примітки до річної фінансової звітності (ф. № 5)	Облікова політика, інформація, що вимагає уточнення відповідно до вимог П(С)БО, деталізація статей звітності з метою забезпечення її зрозумілості	Різні напрями деталізованого аналізу фінансового стану, виявлення причин змін
Додаток до приміток до річної фінансової звітності "Інформація за сегментами" (ф. № 6)	Показники пріоритетних звітних сегментів, за допоміжними звітними сегментами, за допоміжними звітними географічними сегментами	Аналіз доходів, витрат і активів за сегментами

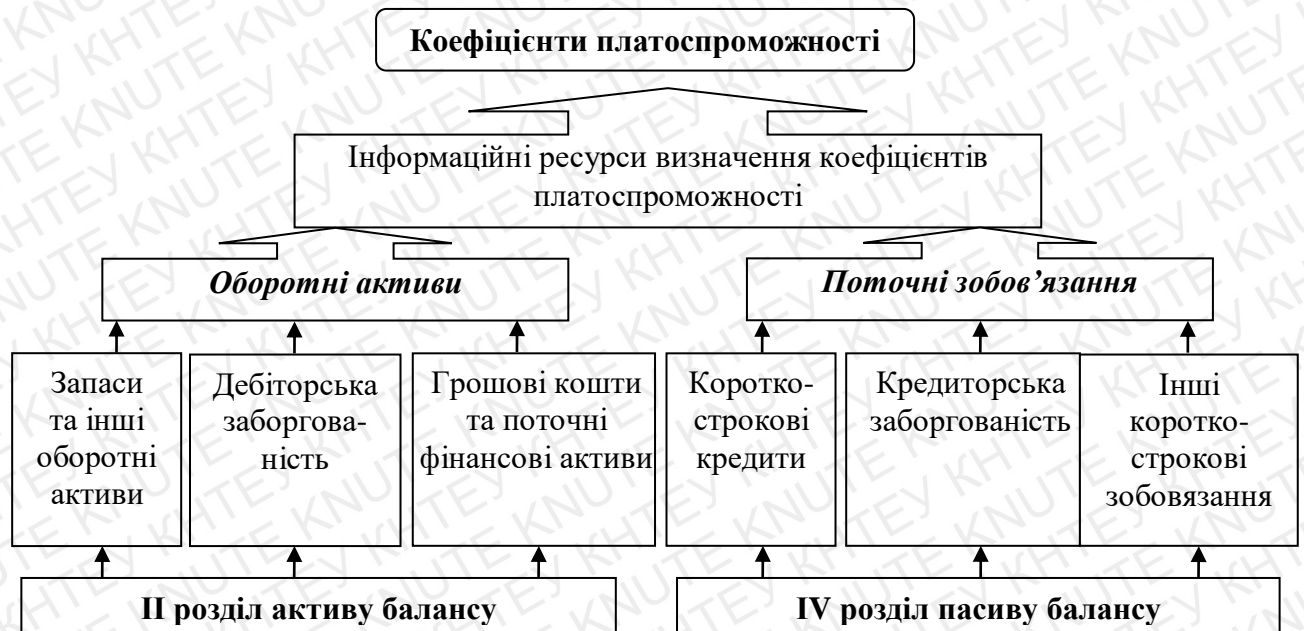
Джерело: розроблено автором на основі [3]

Суб'єкт господарювання можна вважати платоспроможним, якщо обсяг загальних активів перевищує обсяг довго – та короткострокових зобов'язань. Для детальної оцінки рівня платоспроможності розраховують зміну величини чистого оборотного капіталу. Його визначають як різницю між оборотними активами та короткостроковими зобов'язаннями. Чим вищий показник, тим краща платоспроможність у підприємства. Оскільки конвертування оборотних

активів у засоби платежу є різною, то для оцінки платоспроможності використовують відповідні коефіцієнти.

Аналіз показників фінансової стійкості і платоспроможності підприємства повинен бути реалізований з позиції системного підходу. Вивчення кожного показника, їх взаємозв'язок та взаємозалежність, що дозволить виявити чинники, які впливають на їх зміни. Це дозволить сформулювати правильну стратегію щодо підвищення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства та їх стабілізацію.

Для оцінки коефіцієнтів платоспроможності необхідно визначити інформаційний зв'язок факторів їх формування на базі даних звіту про фінансовий стан (рис.2.2).

Рис.2.2 Структурна модель розрахунку коефіцієнтів платоспроможності

Джерело: узагальнено автором на основі [27]

Основним показником боргового навантаження на капітал підприємства виступає коефіцієнт заборгованості, його наведено у формулі (2.1).

$$\text{Коефіцієнт заборгованості} = \frac{\text{ПЗ} + \text{Дз}}{\text{А}} \times 100\% \quad (2.1)$$

Де

ПЗ – поточні зобов'язання;

ДЗ – довгострокові зобов'язання; А – активи.

Коефіцієнт заборгованості показує, наскільки діяльність підприємства фінансується за рахунок позичених коштів. Платоспроможність визначає рівень привабливості підприємства для потенційних інвесторів, Завдяки показникам платоспроможності вони можуть формувати гіпотезу щодо потенційного прибутку, а також можливих дивідендів. Тому вона займає важливе місце серед показників економічного стану підприємства.

Платоспроможність набуває практичного значення під час виникнення зв'язків підприємства з іншими суб'єктами господарювання щодо його зобов'язань перед останніми. Визначається його здатність своєчасно та в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями. Тож, інформаційне забезпечення контролю здатності підприємства погашати свої зобов'язання є невід'ємною складовою забезпечення та підвищення рівня стійкості підприємства задля реалізації його тактичних та стратегічних цілей, а також попередження можливих кризових явищ.

2.2. Облікове забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства торгівлі

Забезпечення обліковою інформацією зображується в усіх формах фінансової та податкової звітності у згорнутому вигляді, у формах управлінської звітності вона показана у всебічній, докладній, цільовій формі, яка дозволяє проводити аналіз в залежності від цільових потреб користувачів.

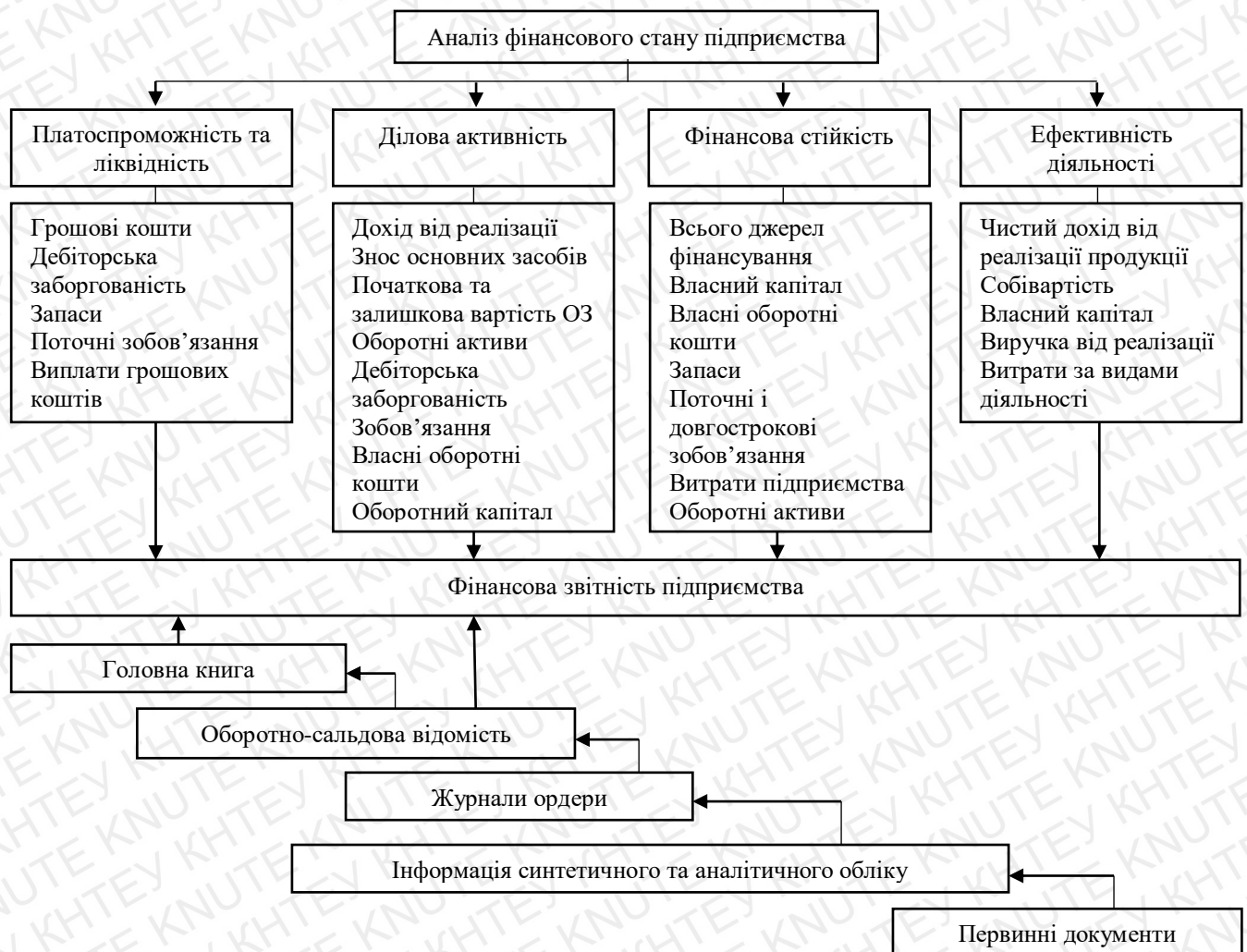
Як найбільш оптимальний елемент інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану можна виділити звітну інформацію (форми звітності). Звітність буває: бухгалтерська, фінансова та статистична.

Серед розглянутих звітних форм лише фінансова звітність виступає найбільш повним інформаційним забезпеченням для аналізу фінансового стану як одного з напрямків підвищення ефективності управління підприємством.

Інші звітні форми мають істотні обмеження того або іншого плану та не можуть у повній мірі задовольнити потреби користувачів відповідної інформації.

Більш докладно інформацію, яка є необхідною для аналізу фінансової стійкості і платоспроможності, та документи, на підставі яких вона формується розглянуто на рис. 2.3.

Представлені види інформації генеруються системою бухгалтерського обліку підприємства та зображується в первинних документах, облікових регістрах та формах звітності. Зрозуміло, що не тільки первинні документи використовуються для оцінки фінансового стану підприємства. Тому для систематизації та збору інформації потрібні додаткові кроки, час і фінансові ресурси.

Рис.2.3 Фактографічна інформація, яка необхідна для аналізу фінансової стійкості і платоспроможності

Джерело: розроблено автором на основі [27]

Оцінка фінансового стану підприємства, заснована на даних бухгалтерського балансу, дозволяє порівнювати показники для відстеження тенденції розвитку та виявлення цінних ключових моментів, пов'язаних з важливими факторами, що впливають на її діяльність. Аналіз структури елементів балансу в процесі прийняття рішень може здійснюватися різними способами, а саме:

- безпосередньо за балансом, без попередньої зміни статей;
- шляхом консолідації окремих однорідних статей балансу в короткий порівняльний аналітичний баланс;
- з врахуванням коректувань індексу інфляції та у необхідному аналітичному розрізі.

При проведенні фінансового аналізу фахівці надають перевагу порівняльному аналітичному балансу, оскільки у ньому відображаються показники питомої ваги певної статті в активах та пасивах підприємства, абсолютного приросту, базисного темпу росту та інші. Використовують вертикальний, горизонтальний та коефіцієнтний аналізи. Однак, цього недостатньо для більш глибокого розуміння наслідків зовнішніх і внутрішніх економічних процесів. Уолтер Б. Врістон зазначив: «Безперервне отримання нових даних породжує парадокс: інформація як міра відсунення невизначеності сьогодні збільшує відчуття небезпеки у індивіда із-за невдалих спроб перетворити ці дані на знання». Залежно від поставленого завдання процес проведення фінансового аналізу описується по-різному. Його можна використовувати як інструмент попереднього перегляду при виборі напрямку інвестування або потенційної можливості об'єднання підприємств. Це також може бути інструментом для прогнозування майбутніх економічних умов і результатів. Фінансовий аналіз є ефективним при виявленні проблем в управлінні виробничою діяльністю. Він може слугувати для оцінювання діяльності керівництва підприємства і дає можливість найменшою мірою покладатись на здогадки, передчуття та інтуїцію, зменшити невизначеність, котра присутня у будь-якому процесі прийняття рішень. Фінансовий аналіз не

виключає потребу в діловому відчутті, але забезпечує міцну та системну основу для його раціонального використання. Питання аналізу фінансової звітності досліджувалось вченими і описане у багатьох наукових трактатах. Теоретичні та методологічні основи і обґрунтування особливо яскраво розробили Л. А. Бернстайн, К. Друрі та інші науковці. Облікова інформація, отримана в результаті аналізу фінансової звітності, є цінною та значимою для прийняття управлінських рішень, але має такі недоліки:

- зведеність – можливою є діагностика лише діяльності підприємства загалом за звітний період, чітко визначений законодавчо;
- історичність – фактичні дані є можливими для оцінювання за кілька днів після завершення звітного періоду та констатують історичний факт, на який не можна вплинути;
- обмеженість – відсутня деталізація за видами економічної діяльності.

Основним джерелом інформації для проведення аналізу стійкості та платоспроможності підприємства виступають форми фінансової звітності.

Для більше детального розуміння виникнення тих чи інших результатів розрахунку можна використовувати управлінську інформацію, оскільки зазвичай вона більш деталізована (звіти, зведені таблиці, внутрішня документація) та дозволяє виявити причину формування негативних показників платоспроможності, а також, у випадку їх погіршення виявити та нейтралізувати фактори перешкоджання нормальної роботи підприємства. Формування стійких показників стійкості, виявлення можливих внутрішніх резервів підприємства, які в подальшому можливо використати, адаптувати та отримати позитивні результати.

Процедура аналітичної роботи всередині підприємства, як правило, передбачає двомодульну структуру: перший етап ґрунтується на використанні офіційної звітності, другий передбачає використання даних управлінського обліку, основним завданням якого є групування бухгалтерської інформації, зведення її в аналітичні таблиці, виведення висновків.

Формування обліково-аналітичної системи підприємства задля

достовірних показників потребує реалізації таких кроків:

- планування діяльності підприємства у розрізі господарських операцій; видів діяльності: операційної, інвестиційної, фінансової, податкової; центрів відповідальності; підприємства загалом;
- облік зазначених операцій за цільовими напрямками на базі бухгалтерського обліку з додаванням нефінансових показників;
- аналіз діяльності підприємства за вказаними напрямками;
- контроль за використанням матеріальних та нематеріальних ресурсів; контроль за правильним відображенням усіх господарських операцій на етапах планування, обліку та за достовірністю аналітичних даних;
- формування аналітичних бюджетів як джерел акумулювання планової, облікової та аналітичної інформації
- вихідні продукти обліково-аналітичної управлінської системи.

2.3. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства

Створення організаційно-інформаційної моделі є необхідною умовою для розробки конкретної стратегії управління за часів економічної нестабільності або всередині самого підприємства. Під моделлю розуміється вибір системи раціональних економічних показників, які в певній мірі підпорядковані і взаємопов'язані, та найкращим чином відображають економічну реальність і сприяють її активного впливу на неї.

Побудова організаційно-інформаційної моделі дозволяє виявляти слабкі сторони підприємства, визначати його внутрішні резерви і можливі шляхи підвищення ефективності діяльності, об'єктивно оцінювати ефективність його діяльності та розробляти ефективну стратегію кризового управління.

Організаційно-інформаційну модель аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства наведено в табл. 2.2.

Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства

<i>Мета і завдання аналізу фінансової стійкості та платоспроможності</i>	
<i>1.1. Мета</i>	<i>1.2. Завдання</i>
Метою аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства є визначення рівня незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та здатності суб'єкта господарювання розрахуватись за своїми поточними зобов'язаннями	<p>Оцінка структури активів і пасивів підприємства</p> <p>Аналіз динаміки активів і пасивів підприємства</p> <p>Аналіз джерел фінансування підприємства</p> <p>Аналіз абсолютних та відносних показників фінансової стійкості підприємства</p> <p>Оцінка платоспроможності та ліквідності суб'єкта господарювання</p>
<i>2. Об'єкти і суб'єкти аналізу фінансової стійкості та платоспроможності</i>	
<i>2.1. Об'єкти</i>	<i>2.2. Суб'єкти</i>
<p>Активи в цілому та за видами</p> <p>Власний капітал в цілому та за видами</p> <p>Позиковий капітал в цілому та за видами</p> <p>Чинники, що спричинили зміну активів та пасивів</p> <p>Чинники, що вплинули на фінансову стійкість платоспроможність</p>	<p>Вищі посадові особи підприємства</p> <p>Економічні служби підприємства</p> <p>Керівники функціональних та структурних підрозділів підприємства</p> <p>Власники та акціонери.</p> <p>Зовнішні користувачі інформації</p>
<i>3. Система економічних показників аналізу фінансової стійкості та платоспроможності</i>	
<i>3.1. Абсолютні показники</i>	<i>3.2. Відносні показники</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Залишки та обороти з надходження і витрачання (використання) активів в цілому та за їх видами • Залишки та обороти з надходження і витрачання (вилучення) власного капіталу в цілому та за його видами • Залишки та обороти з надходження і погашення зобов'язань в цілому та за їх видами • Абсолютні показники фінансової стійкості 	<p>Відносні показники структури активів, власного капіталу та зобов'язань</p> <p>Відносні показники динаміки активів, власного капіталу та зобов'язань</p> <p>Відносні показники фінансової стійкості</p> <p>Показники платоспроможності</p> <p>Показники ліквідності</p>
<i>4. Інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності</i>	
<i>4.1. Зовнішня інформація</i>	<i>4.2. Внутрішня інформація</i>
<p>Правова</p> <p>Нормативна</p> <p>Довідкова</p>	<p>баланс (звіт про фінансовий стан)</p> <p>звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)</p>
<i>5. Методичні прийоми обробки економічної інформації</i>	
<i>5.1. Економіко-логічні методи</i>	<i>5.2. Економіко-математичні методи</i>
<p>Групування, Порівняння</p> <p>Розрахунок відносних показників</p> <p>Розрахунок середніх показників</p> <p>Деталізація, Елімінування</p>	<p>Методи обробки динамічних рядів</p> <p>Методи регресійно-кореляційного аналізу</p> <p>Методи моделювання</p>

Зміст аналізу стійкості і платоспроможності підприємства передбачає всебічний аналіз здатності підприємства зберігати заданий режим функціонування заснований на фінансових і економічних показниках. Фінансову стійкість можна характеризувати, як результативну категорію, яка характеризує загальний рівень стійкості підприємства, а також рівень його адаптивності та ефективності у зовнішньому і внутрішньому середовищі.

Оскільки компанія не впливає на зовнішні фактори, її основне завдання полягає в коригуванні внутрішніх чинників, які, у свою чергу, формують загальну картину фінансової стійкості і платоспроможності компанії.

Для успішного функціонування підприємства необхідно особливу увагу приділяти складу та структурі продукції чи послуг, що створює підприємство і технологічному рівню та рівню якості наданих послуг чи виготовленої продукції, це безпосередньо впливає на фінансові показники і, в кінцевому підсумку, на стабільність підприємства.

При цьому змістом аналізу фінансової стійкості для управління є забезпечення просування підприємства в рамках програми розвитку шляхом оптимізації управління продажами його послуг, а також запобігання та усунення потенційного банкрутства.

Сутність аналізу стійкості підприємства полягає у встановленні та вивченні ознак, вимірюванні основних характеристик, що відображають стан господарської бази підприємства в прогнозі відхилень від нормальних операційних параметрів і запобігання таких порушень. Діагностика діяльності підприємства включає визначення оцінних ознак, вибір методів їх вимірювання і характеристику цих ознак за певними принципами.

Оцінка фінансової стійкості підприємства має на меті проведення об'єктивного аналізу величини та структури активів та пасивів підприємства і визначення на цій основі міри його фінансової стабільності й незалежності, а також відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства цілям його статутної діяльності» [40].

Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності можна поділити на такі етапи:

1. Побудова системи коефіцієнтів.
2. Обґрунтування критеріїв оцінки показників.
3. Розрахунок відповідних коефіцієнтів на початок і кінець звітної періоду (або на кінець кожного року, що входить в аналітичний період).
4. Оцінка динаміки коефіцієнтів протягом аналітичного періоду.
5. Загальна оцінка фінансової стійкості і платоспроможності.

Основними завданнями аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства полягають у:

- оцінка ступеня ліквідності оборотних активів підприємства;
- оцінка ліквідності балансу підприємства;
- оцінка рівня платоспроможності підприємства в короткостроковому періоді;
- формування інформації про політику, що проводиться господарюючим суб'єктом задля підтримки необхідного рівня платоспроможності;
- оцінка перспектив розвитку і розробка рекомендацій з усунення чинників, що несприятливо впливають на платоспроможність;
- оцінити стан основних та оборотних засобів, структуру капіталу;
- визначити тип фінансової стійкості підприємства;
- розробити заходи щодо оптимізації фінансового стану підприємства.

Для виконання завдання та проведення аналізу необхідно володіти такою інформацією; бухгалтерська, статистична (державна і відомча), а також оперативно-технічна, які містять кількісну і якісну характеристику діяльності підприємства за аналізований період.

Джерелами інформації для аналізу виступає фінансова звітність згідно Н(С)БО 1 [25].

Крім перерахованих при аналізі використовують матеріали ревізій, інвентаризації описи і перевірок, протоколи зборів і звіти з виробничих нарад, газетні і журнальні статті, що характеризують діяльність аналізованого або споріднених йому підприємств та структурних підрозділів, доповідні і пояснювальні записки і т.д.

Аналітик вибирає показники відповідно до встановлених критеріїв,

створює з них систему та проводить аналіз. Комплексність аналізу вимагає використання системи показників для забезпечення більш повної картини стану господарювання суб'єкта та для коректно сформульованих цілей.

Отже, організаційно-інформаційна модель в умовах антикризового управління дозволяє розробити відповідну стратегію подальшого розвитку з урахуванням деструктивних процесів, що впливають на стан та господарську діяльність підприємства.

Висновки до розділу 2

Інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності складається зі сукупності трьох складових елементів: інформаційна система; інформаційні технології; комунікативне середовище. Структура активів і пасивів підприємства визначає його фінансову стійкість і платоспроможність. Фінансова стійкість залежить від раціонального забезпечення фінансовими ресурсами підприємства для його активної роботи в умовах сталого економічного розвитку. Платоспроможність – це здатність підприємства погасити свої зобов'язання у визначений час.

Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, заснована на даних бухгалтерського балансу, дозволяє порівнювати показники для відстеження тенденції розвитку та виявлення цінних ключових моментів, пов'язаних з важливими факторами, що впливають на її діяльність. Аналіз структури елементів балансу в процесі прийняття рішень може здійснюватися різними способами.

Побудова організаційно-інформаційної моделі аналізу фінансової стійкості і платоспроможності дозволяє виявляти слабкі сторони підприємства, визначати його внутрішні резерви і можливі шляхи підвищення ефективності діяльності, об'єктивно оцінювати ефективність його діяльності та розробляти ефективну стратегію кризового управління.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

3.1. Методика аналізу активів і капіталу торговельного підприємства

Дослідження організації та методики аналізу фінансової стійкості і платоспроможності проводилось на матеріалах підприємства оптової торгівлі ТОВ «АВТО-СПРИНТ».

Основними цілями та завданнями підприємства є:

- Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням;
- Торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами;
- Торгівля іншими автотранспортними засобами;
- Роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів

Вартість активів і капіталу суттєво впливає на ринкову вартість суб'єкта господарювання, а їх склад і структура визначають його фінансову стійкість. Динаміку активів і джерел їх утворення ТОВ «АВТО-СПРИНТ» наведено в табл. 3.1.

Як свідчать дані таблиці 3.1, вартість необоротних активів в 2020 році збільшилась на 3600 тис.грн (3,2%), порівняно з 2019 роком., зменшились на 6350 тис.грн (5,1%) порівняно з 2018 роком, і збільшилась на 210 тис.грн. (0,2%) порівняно ж з 2016 роком.

Вартість оборотних активів в 2020 році збільшилась на 2900 тис.грн. або на 13,9% порівняно з 2019 роком. Це відбулося в першу чергу за рахунок збільшення грошових коштів і за рахунок зростання вартості запасів. Якщо ж порівняти з 2018, 2017 та 2016 роками, спостерігаємо також збільшення оборотних активів. Так порівняно з 2018 роком їх вартість збільшилась на 3580 тис.грн. (17,7%), порівняно з 2017 роком – на 5930 тис.грн. (33,1%) і порівняно з 2016 роком - 3870 тис.грн., а це майже на 20%.

Таблиця 3.1

Динаміка активів та джерел їх утворення ТОВ «АВТО-СПРИНТ» за 2016-2020 рр.

Назва показника, тис.грн.	2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення							
						2020-2016		2020-2017		2020-2018		2020-2019	
						абсолютне, тис.грн	відносне, %	абсолютне, тис.грн	відносне, %	абсолютне, тис.грн	відносне, %	абсолютне, тис.грн	відносне, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Активи - разом	136850	137550	144020	134860	141600	4750,0	3,5	4050,0	2,9	-2420,0	-1,7	6740,0	5,0
у т.ч. Необоротні активи	116840	119400	123400	113450	117050	210,0	0,2	-2350,0	-2,0	-6350,0	-5,1	3600,0	3,2
Оборотні активи	19950	17890	20240	20920	23820	3870,0	19,4	5930,0	33,1	3580,0	17,7	2900,0	13,9
з них: запаси	18420	16450	19150	19530	21310	2890,0	15,7	4860,0	29,5	2160,0	11,3	1780,0	9,1
в т.ч. товари	18420	16450	19150	18250	18730	310,0	1,7	2280,0	13,9	-420,0	-2,2	480,0	2,6
грошові кошти	450	780	700	360	1350	900,0	200,0	570,0	73,1	650,0	92,9	990,0	275,0
дебіторська заборгованість	1130	600	210	810	980	-150,0	-13,3	380,0	63,3	770,0	366,7	170,0	21,0
витрати майбутніх періодів	60	260	380	490	730	670,0	1116,7	470,0	180,8	350,0	92,1	240,0	49,0
Пасиви - разом	136850	137550	144020	134860	141600	4750,0	3,5	4050,0	2,9	-2420,0	-1,7	6740,0	5,0
у т.ч. Власний капітал	109780	109110	109190	101560	102680	-7100,0	-6,5	-6430,0	-5,9	-6510,0	-6,0	1120,0	1,1
Довгострокові зобов'язання	21970	21970	21970	21970	21970	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Поточні зобов'язання	5070	6470	12850	11310	16950	11880,0	234,3	10480,0	162,0	4100,0	31,9	5640,0	49,9

Власний капітал в 2016, 2017 та 2018 роках мав позитивне значення, що говорить про вкрай стабільне становище товариства, але в 2019 та 2020 році ситуація ситуація трохи погіршилась за рахунок зменшення вартості власного капіталу. Хоча в 2020 рік порівняно з 2019 роком власний капітал зріс на 1120 тис.грн., або на 1,1%, порівняно ж 2018, 2017, 2016 роками відбулось зменшення на 6510 тис.грн., 6430 тис.грн. та на 7100 тис.грн. відповідно. Поточні зобов'язання ТОВ «АВТО-СПРИНТ» протягом всього досліджуваного періоду динамічно зростають.

В 2020 році порівняно з 2019 роком їх вартість збільшилась на 5640 тис. грн., що становить 49,9%, порівняно з 2018 роком відбулося збільшення поточних зобов'язань на 4100 тис.грн. або на 31,9%, порівнявши ж 2020 рік з 2017 роком бачимо що ситуація майже аналогічна: зобов'язання збільшились на 10480 тис.грн., або 162,0%. І якщо порівняти позиковий капітал 2020 року з 2016 роком, то спостерігаємо збільшення на 11880 тис.грн, а це 234,3%.

Аналіз активів і пасивів ТОВ «АВТО-СПРИНТ» дозволив зробити висновок, що у 2016-2018 роках вони суттєво не змінювались і знаходяться в досить позитивному стані, так як власний капітал був на достатньому рівні і значно переважав довгострокові та поточні зобов'язання. В 2019 році відбулось зниження власного капіталу з одночасним зростанням поточних зобов'язань. У 2020 році відбулось зростання власного капіталу, а також значне підвищення поточних зобов'язань. Як наслідок товариство збільшило свої ресурси та капітал.

3.2. Аналіз фінансової стійкості підприємства оптової торгівлі

Більш повно фінансову стійкість підприємства можна розкрити перевіривши рівновагу між активами і пасивами балансу. Фінансова рівновага активів і пасивів балансу лежить в основі оцінки фінансової стійкості підприємства.

На підприємстві йде постійне формування запасів товарно-матеріальних цінностей, на що використовують власні і залучені засоби. Абсолютні показники фінансової стійкості визначають аналіз узгодженості та невідповідності (профіциту або дефіциту) між запасами і витратами.

Експрес-аналіз фінансової стійкості підприємства проводять за допомогою абсолютних показників фінансової стійкості:

1.1. Власний оборотний капітал (K_{BO}) (3.1)

$$K_{BO} = \text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи}$$

1.2. Перманентний капітал ($K_{П}$) (3.2)

$$K_{П} = \text{Власний оборотний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}$$

1.3. Капітал для формування запасів і затрат ($K_{ЗЗ}$) (3.3)

$$K_{ЗЗ} = \text{Перманентний капітал} + \text{Поточні зобов'язання}$$

На основі абсолютних показників визначають типи фінансової стійкості підприємства (табл. 3.2.).

Таблиця 3.2.

Типи фінансової стійкості підприємства

Тип фінансової стійкості	Значення коефіцієнтів			
	K_{BO}	$K_{ЗЗ}$	$K_{ЗК}$	$\bar{S}$
Абсолютна стійкість	≥ 0	≥ 0	≥ 0	1,1,1
Нормальна стійкість	< 0	≥ 0	≥ 0	0,1,1
Нестійкий фінансовий стан	< 0	< 0	≥ 0	0,0,1
Кризовий фінансовий стан	< 0	< 0	< 0	0,0,0

Абсолютна і нормальна стійкість фінансового стану характеризується прибутковістю господарювання та відсутністю порушень фінансової дисципліни. Нестійкий фінансовий стан пов'язаний з порушеннями платіжної

дисципліни та зниженням рентабельності капіталу. Кризовий фінансовий стан свідчить про потенційну можливість банкрутства.

Відносні показники фінансової стійкості – система коефіцієнтів, аналіз яких полягає в оцінках їх зміни проти теоретично обґрунтованого рівня (оптимального чи критичного) та у динаміці змін за попередні періоди. Основні відносні показники фінансової стійкості:

Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності) (k_a), який характеризує частку власного капіталу (BK) у загальній вартості авансованого капіталу підприємства (K) і розраховується як відношення підсумку першого розділу пасиву балансу до валюти балансу:

$$k_a = BK \div K \quad (3.4)$$

Мінімальне критичне значення цього коефіцієнта – 0,5. Воно свідчить, що за таких обставин підприємство може всі свої зобов'язання покрити за рахунок власних джерел.

Коефіцієнт фінансової залежності (k_z) характеризує частку залученого капіталу (зобов'язань) ($ЗК$) у загальній вартості авансованого капіталу і розраховується як різниця між 1 і коефіцієнтом автономії:

$$k_z = ЗК \div K \quad (3.5)$$

Оцінки його зміни зворотності стосовно коефіцієнта автономії.

Коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важеля) (k_p) характеризує кількість залученого капіталу в розрахунку на 1 грн власного і визначається як відношення залученого капіталу до суми власного:

$$k_p = ЗК \div BK \quad (3.6)$$

Зростання цього коефіцієнта свідчить про підвищення залежності підприємства від залучених джерел, втрату фінансової автономії. Критичне значення цього коефіцієнта $k_p < 1$, а нормальним вважається таке значення, при якому лише третина активів підприємства формується за рахунок залученого капіталу. Для досягнення мінімальної фінансової стійкості цей коефіцієнт

повинен бути обмежений значенням співвідношення оборотних активів (OA) до необоротних (HA): $k_p \leq OA \div HA$

Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу ($k_{дз}$) характеризує структуру джерел покриття активів і визначається як частка від ділення суми довготермінових зобов'язань ($ДЗ$) на суму власного капіталу і довготермінових зобов'язань:

$$k_{дз} = ДЗ \div (BK + ДЗ) \quad (3.7)$$

Зростання коефіцієнта свідчить про збільшення довіри до підприємства з боку кредиторів, інвесторів і залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт маневрування власного капіталу ($k_{мн}$) характеризує ступінь мобільності власного капіталу щодо можливого вільного маневрування ним і розраховується відношенням власного оборотного капіталу ($ВOK$) до суми всього власного капіталу:

$$k_{мн} = ВOK \div BK \quad (3.8)$$

Чим більше значення цього коефіцієнта, тим кращий фінансовий стан, оскільки підприємство має кращі можливості фінансового забезпечення виробничої та інших видів діяльності, проведення розрахунків з кредиторами.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів ($k_{рв}$) засвідчує, наскільки ефективно використовують засоби підприємства у господарській діяльності і визначається відношенням вартості основних засобів за вирахуванням спрацювання ($ОЗ_з$) до чистої вартості майна підприємства (чистих активів) (A):

$$k_{рв} = ОЗ_з \div A \quad (3.9)$$

Зміна цього коефіцієнта свідчить про структурні зрушення активів підприємства.

Коефіцієнт мобільності оборотних активів ($k_{мо}$) характеризує ступінь ліквідності оборотних коштів, тобто їх можливість бути засобами платежу. Розраховується як відношення грошових засобів і короткострокових фінансових інвестицій ($ГЗЕ$) до вартості оборотних засобів ($ОБЗ$):

$$k_{мо} = ГЗЕ \div ОБЗ \quad (3.10)$$

Зростання цього коефіцієнта свідчить про підвищення рівня платоспроможності підприємства.

Коефіцієнт забезпеченості запасів і затрат власними коштами ($k_{за}$) визначає ступінь залежності покриття потреби матеріальних запасів і затрат від залученого капіталу. Розраховується як відношення суми власного оборотного капіталу до вартості запасів і затрат підприємства ($B33$):

$$k_{за} = BOK \div B33 \quad (3.11)$$

Зміна цього коефіцієнта визначає фінансовий стан підприємства, враховуючи те, що власними джерелами повинна покриватися необхідна величина запасів і затрат. Нормальним вважається фінансовий стан підприємства при значенні цього коефіцієнта 0,6 – 0,8. [27]

Проведемо аналіз абсолютних і відносних показників фінансової стійкості ТОВ «АВТО-СПРИНТ» на основі вищезазначених коефіцієнтів (табл. 3.3.)

Протягом всього досліджуваного періоду власний оборотний капітал, перманентний капітал та капітал для формування запасів і затрат більше нуля, тому за абсолютними показниками фінансової стійкості підприємство можна визнати абсолютно стійким. Однак, абсолютні показники не надають комплексної інформації щодо фінансової стійкості суб'єкта господарювання. Проаналізуємо відносні показники.

Значення коефіцієнту автономії протягом досліджуваного періоду менше мінімально критичного значення даного показника (0,5), що свідчить про залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Позитивним є зростання даного показника з 2016 по 2020 р. і поступове наближення його до нормативного значення.

Коефіцієнт фінансового ризику за останні 5 років має значення більше за нормативне, що вказує на достатньо високий ризик банкрутства. Слід відмітити, що значення даного показника в 2020 році суттєво зменшилось, порівняно з 2016 роком.

Таблиця 3.3.

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «АВТО-СПРИНТ» за 2016-2020 рр.

Показники	2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення 2020 р.							
						від 2016 р.		від 2017 р.		від 2018 р.		від 2019 р.	
						абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн.	абс.	відн., %
Власний оборотний капітал	2575,3	4570,0	6888,9	10160,8	15453,4	12878,1	500,06	10883,4	238,15	8564,50	124,32	5292,60	52,09
Перманентний капітал	2575,3	4570,0	6888,9	10160,8	15453,4	12878,1	500,06	10883,4	238,15	8564,50	124,32	5292,60	52,09
Капітал для формування запасів і затрат	43742,3	40921,6	53463,6	56890,9	108581,3	64839,0	148,23	67659,7	165,34	55117,70	103,09	51690,4	90,86
Коефіцієнт автономії	0,164	0,262	0,248	0,319	0,297	0,133	81,198	0,035	13,513	0,049	19,755	-0,021	-6,695
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	0,306	0,354	0,448	0,465	0,392	0,086	28,134	0,038	10,703	-0,056	-12,433	-0,073	-15,647
Співвідношення власного оборотного капіталу і оборотних активів	0,057	0,112	0,129	0,179	0,142	0,086	151,132	0,031	27,440	0,013	10,453	-0,036	-20,314
Коефіцієнт фінансової залежності	0,030	0,040	0,050	0,060	0,070	0,040	133,333	0,030	75,000	0,020	40,000	0,010	16,667
Коефіцієнт фінансового ризику	5,093	2,817	3,027	2,138	2,363	-2,731	-53,610	-0,454	-16,130	-0,664	-21,946	0,225	10,532
Коефіцієнт мобільності оборотних активів	0,002	0,127	0,128	0,098	0,019	0,017	922,123	-0,108	-85,130	-0,109	-85,298	-0,080	-80,867
Коефіцієнт забезпеченості запасів і затрат власними коштами	0,157	0,356	0,407	0,554	0,513	0,356	227,508	0,156	43,847	0,105	25,828	-0,041	-7,434
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,114	0,169	0,137	0,171	0,153	0,039	33,950	-0,017	-9,826	0,015	11,252	-0,018	-10,558

Коефіцієнт маневрування власного капіталу протягом 2016-2020 рр. мав значення максимально наближене до нормативу, враховуючи галузь підприємства. Коефіцієнт маневрування обчислюється як частка оборотного капіталу у загальному обсязі власного капіталу підприємства. Частка власного капіталу в обороті залежить від загального обсягу власного капіталу та суми його іммобілізації в необоротних активах.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів має значення нижче за нормативне, що може вплинути в майбутньому на якість і конкурентоспроможність продукції.

В цілому фінансову стійкість ТОВ «АВТО-СПРИНТ» можна визначити на нормальному рівні. Керівництву доцільним оптимізувати структуру капіталу, збільшити частку власного а також довгостроково залученого капіталу. Також можна рекомендувати оновити і модернізувати основні засоби і проводити спрямовані дії на зменшення затрат, поповнення власних оборотних коштів та прискорення обертання капіталу в поточних активах, які призведуть до підвищення фінансової стійкості.

3.3. Особливості аналізу платоспроможності торговельного підприємства

Активи групуються в бухгалтерському балансі відповідно до темпів зростання ліквідності, а зобов'язання погашення. Аналіз ліквідності балансу повинен порівнювати активи, згруповані за рівнем ліквідності із зобов'язаннями, згрупованими за термінами погашення. Інформаційною базою виступають баланси підприємства. Аналіз ліквідності балансу ТОВ «АВТО-СПРИНТ» в 2016-2020 роках наведено у табл. 3.4.

Як видно із табл. 3.4, на підприємстві ТОВ «АВТО-СПРИНТ» протягом перших трьох років спостерігається умова:

$$A_1 < П_1; A_2 < П_2; A_3 > П_3; A_4 > П_4.$$

Таблиця 3.4

Показники ліквідності балансу ТОВ «АВТО-СПРИНТ»

Показник	Нормативне значення	2016	2017	2018	2019	2020
A1	>	54,90	25,30	24,30	1283,90	18,60
		<	<	<	>	>
P1	>	438,20	413,30	367,40	262,10	14,30
A2		<	<	<	<	<
P2	>	21,60	111,30	111,30	78,70	38,70
A3		>	>	>	>	>
P3	<	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A4		>	>	>	<	>
P4		-404,20	-324,70	-189,50	1128,40	-16,20

Джерело: розроблено автором

Проте слід зазначити, що лише в 2019 році 3 з 4 показників, які відповідали нормам абсолютної ліквідності. На 2020 рік по параметру $A_1 > P_1$ баланс відповідає критеріям абсолютної ліквідності. Тобто, у підприємства є наявні грошові кошти для розрахунків з кредиторами. Для їх погашення підприємство не має реалізовувати швидко реалізовані активи та активи, що повільно реалізуються. По параметрах $A_2 > P_2$ баланс відповідає критеріям абсолютної ліквідності. Протягом всього аналізованого періоду $A_3 > P_3$, тобто повільно реалізовані активи завжди перевищували довгострокові зобов'язання. Постійні пасиви не переважають активи, що важко реалізуються, відповідно можна стверджувати, що загалом підприємство має нормальну ліквідність балансу.

Платоспроможність визначається здатністю підприємства до швидкого погашення своїх короткострокових зобов'язань. В табл. 3.5. наведено алгоритм розрахунку і нормативне значення основних показників платоспроможності підприємства. Здійснимо розрахунок та аналіз основних показників платоспроможності. Розраховані показники платоспроможності для ТОВ «АВТО-СПРИНТ» наведені у табл. 3.6 та рис. 3.1.

Таблиця 3.5

Показники платоспроможності підприємства

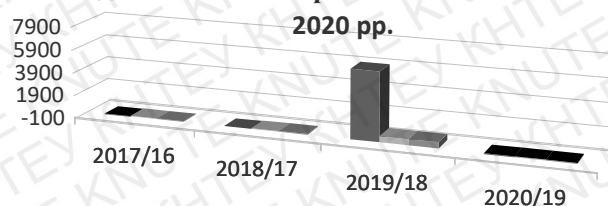
Найменування показника	Алгоритм розрахунку	Умовне позначення	Нормативне значення
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності (K_{ABC})	$\hat{E}_{\Delta\Delta\tilde{N}} = \frac{\tilde{A}}{\dot{I}\zeta}$	Γ – грошові кошти ПЗ – поточні зобов'язання	0,1- 0,2
Коефіцієнт термінової платоспроможності (K_{TERM})	$\hat{E}_{\Delta\Delta\dot{I}} = \frac{\tilde{A} + \dot{I}\hat{\Delta}^2}{\dot{I}\zeta}$	ПФІ – поточні фінансові інвестиції	0,25 - 0,35
Коефіцієнт проміжної платоспроможності (K_{PP})	$K_{PP} = \frac{\Gamma + ПФІ + ДЗ}{ПЗ}$	ДЗ – дебіторська заборгованість	0,7 –0, 8
Коефіцієнт загальної платоспроможності ($K_{ЗАГ}$)	$\hat{E}_{\zeta\Delta\tilde{A}} = \frac{\hat{I}\tilde{A}}{\dot{I}\zeta}$	ОА – оборотні активи	2,0–2,5

Таблиця 3.6

Динаміка показників платоспроможності ТОВ «АВТО-СПРИНТ» за 2016-2020 рр.

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	Абсолютні відхилення			
						2017-14	2018-15	2019-16	2020-17
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	0,1020	0,0482	0,0508	3,0613	0,3509	-0,05	0,00	3,01	-2,71
Коефіцієнт швидкої платоспроможності	0,2455	0,3774	0,6002	3,6860	0,6943	0,13	0,22	3,09	-2,99
Коефіцієнт загальної платоспроможності	0,2493	0,3811	0,6041	3,6905	0,6943	0,13	0,22	3,09	-3,00

Динаміка відносних відхилень платоспроможності ТОВ "АВТО-СПРИНТ" за 2016-

	2017/16	2018/17	2019/18	2020/19
■ Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	-52,7	5,26	5930,59	-88,54
■ Коефіцієнт швидкої платоспроможності	53,71	59,01	514,16	-81,26
■ Коефіцієнт загального покриття	52,88	58,54	510,87	-81,19

Рис. 3.1 Динаміка відносних відхилень платоспроможності ТОВ «АВТО-СПРИНТ»

Отже, відносно платоспроможності підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Коефіцієнт загальної платоспроможності показує частку поточних зобов'язань, яка може бути покрита поточними активами. Для нормального функціонування підприємства він має коливатися в допустимих межах 1,5-2,0. Аналіз показав відхилення від рекомендованих меж. За період 2016-2020рр. його значення коливається в межах 0,2493-0,6943. Лише в 2019 році коефіцієнт загального покриття перевищував нормовані значення і становив 3,6905. У всі ж інші періоди підприємство має значно менше оборотних активів ніж поточних пасивів, що з боку ліквідності є негативним моментом. У процесі аналізу коефіцієнтів платоспроможності можна зробити висновок, що протягом 2016-2020 років спостерігається значне коливання коефіцієнта загального покриття і на кінець 2020 року він досяг 0,6943.

2. Коефіцієнт швидкої платоспроможності показує частку поточних зобов'язань, яка може бути погашена ліквідними коштами та очікуваними надходженнями від дебіторів. Для нормального функціонування підприємства він має коливатись у межах 0,7-1. Результати аналізу засвідчують, що цей показник протягом трьох періодів завжди відповідає визначеній частці грошових коштів та цінних паперів і дебіторської заборгованості до короткострокових зобов'язань. Даний коефіцієнт показує те, що підприємство може задовольнити короткострокову кредиторську заборгованість за рахунок грошових коштів, цінних паперів та дебіторської заборгованості, оскільки коефіцієнт швидкої ліквідності коливається від 0,6002 до 0,6943, що задовольняє мінімальне значення в 0,5 для покриття короткострокових зобов'язань за рахунок ліквідних коштів.

3. Коефіцієнт абсолютної платоспроможності показує, яку частину короткострокових пасивів підприємство може негайно погасити. Для нормального функціонування підприємства він має знаходитись у рекомендованих межах, які становлять 0,2-0,35 негайного погашення поточних пасивів. У 2019 році коефіцієнт становить 3,0613, тобто спостерігається

зростаюча тенденція. Така зміна відбулася за рахунок зростання грошових коштів отриманих від погашення дебіторської заборгованості.

Висновки до розділу 3

Дослідження організації та методики аналізу фінансової стійкості і платоспроможності проводилось на матеріалах підприємства оптової торгівлі ТОВ «АВТО-СПРИНТ». Вартість активів і капіталу суттєво впливає на ринкову вартість суб'єкта господарювання, а їх склад і структура визначають його фінансову стійкість. Аналіз динаміки активів і джерел їх утворення ТОВ «АВТО-СПРИНТ» дозволив зробити висновок, що у 2016-2018 роках вони суттєво не змінювались, так як власний капітал був на достатньому рівні і значно переважав довгострокові та поточні зобов'язання. В 2019 році відбулось зниження власного капіталу з одночасним зростанням поточних зобов'язань. У 2020 році відбулось зростання власного капіталу, а також значне підвищення поточних зобов'язань. Як наслідок, товариство збільшило свої ресурси та капітал.

Провівши аналіз абсолютних і відносних показників фінансової стійкості ТОВ «АВТО-СПРИНТ» можна відзначити, що протягом всього досліджуваного періоду власний оборотний капітал, перманентний капітал та капітал для формування запасів і затрат більше нуля, тому за абсолютними показниками фінансової стійкості підприємство можна визнати абсолютно стійким.

В цілому фінансову стійкість ТОВ «АВТО-СПРИНТ» можна визначити на нормальному рівні. Керівництву доцільним оптимізувати структуру капіталу, збільшити частку власного а також довгостроково залученого капіталу. Також можна рекомендувати оновити і модернізувати основні засоби і проводити спрямовані дії на зменшення затрат, поповнення власних оборотних коштів та прискорення обертання капіталу в поточних активах, які призведуть до підвищення фінансової стійкості.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Результатом виконання поставлених у випускній кваліфікаційній роботі завдань є обґрунтування та поглиблення теоретичних, організаційних та методичних положень, розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Сформульовано наступні висновки, які полягають у наступному:

Фінансова стійкість визначається співвідношенням власного й залученого капіталу та дозволяє виявити рівень фінансового ризику, пов'язаного з структурою джерел формування капіталу підприємства, а відповідно і ступінь його фінансової стабільності в процесі розвитку. Фінансова стійкість — це такий стан фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервний процес виробничо-торговельної діяльності, а також затрати на його розширення і оновлення. Недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства і відсутності у нього коштів для розвитку товарообороту і взагалі діяльності господарюючого суб'єкта.

Однією із найважливіших характеристик діяльності підприємства у сучасних умовах є платоспроможність, адже нині діяльність вітчизняних суб'єктів господарювання значною мірою ускладнюється тривалою кризою неплатежів, зростанням дебіторської та кредиторської заборгованості, скороченням товарообороту, гострим дефіцитом фінансових ресурсів. Платоспроможність визначається здатністю підприємства до швидкого погашення своїх короткострокових зобов'язань. Основною ознакою платоспроможності є формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами. Чим більше це перевищення, тим сприятливіший фінансовий стан підприємства.

Дослідження організації та методики аналізу фінансової стійкості і платоспроможності проводилось на матеріалах підприємства оптової торгівлі ТОВ «АВТО-СПРИНТ». Основними цілями та завданнями підприємства є:

оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням; торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами; торгівля іншими автотранспортними засобами; роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів. Торгівля є однією з найважливіших галузей національної економіки, яка відображає всі пропорції або диспропорції, що мають місце в економіці країни. Основними функціями торгівлі є підтримка необхідних параметрів виробництва і споживання за допомогою збалансування співвідношення між споживчим попитом і пропозицією товарів; скорочення періодів задоволення попиту і реалізації товарів; прискорення оборотів капіталів; зниження загального рівня витрат і цін у процесі товарообігу.

Інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності складається зі сукупності трьох складових елементів: інформаційна система; інформаційні технології; комунікативне середовище. Структура активів і пасивів підприємства визначає його фінансову стійкість і платоспроможність. Фінансова стійкість залежить від раціонального забезпечення фінансовими ресурсами підприємства для його активної роботи в умовах сталого економічного розвитку. Платоспроможність – це здатність підприємства погасити свої зобов'язання у визначений час.

Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, заснована на даних бухгалтерського балансу, дозволяє порівнювати показники для відстеження тенденції розвитку та виявлення цінних ключових моментів, пов'язаних з важливими факторами, що впливають на її діяльність. Аналіз структури елементів балансу в процесі прийняття рішень може здійснюватися різними способами.

Побудова організаційно-інформаційної моделі аналізу фінансової стійкості і платоспроможності дозволяє виявляти слабкі сторони підприємства, визначати його внутрішні резерви і можливі шляхи підвищення ефективності діяльності, об'єктивно оцінювати ефективність його діяльності та розробляти ефективну стратегію кризового управління.

Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємств оптової торгівлі доцільно розпочати з аналізу динаміки і структури активів і капіталу,

оскільки вартість активів і капіталу суттєво впливає на ринкову вартість суб'єкта господарювання, а їх склад і структура визначають його фінансову стійкість. Аналіз динаміки активів і джерел їх утворення ТОВ «АВТО-СПРИНТ» дозволив зробити висновок, що у 2016-2018 роках вони суттєво не змінювались, так як власний капітал був на достатньому рівні і значно переважав довгострокові та поточні зобов'язання. В 2019 році відбулось зниження власного капіталу з одночасним зростанням поточних зобов'язань. У 2020 році відбулось зростання власного капіталу, а також значне підвищення поточних зобов'язань. Як наслідок, товариство збільшило свої ресурси та капітал.

Провівши аналіз абсолютних і відносних показників фінансової стійкості ТОВ «АВТО-СПРИНТ» можна відзначити, що протягом всього досліджуваного періоду власний оборотний капітал, перманентний капітал та капітал для формування запасів і затрат більше нуля, тому за абсолютними показниками фінансової стійкості підприємство можна визнати абсолютно стійким.

В цілому фінансову стійкість ТОВ «АВТО-СПРИНТ» можна визначити на нормальному рівні. Керівництву доцільним оптимізувати структуру капіталу, збільшити частку власного а також довгостроково залученого капіталу. Також можна рекомендувати оновити і модернізувати основні засоби і проводити спрямовані дії на зменшення затрат, поповнення власних оборотних коштів та прискорення обертання капіталу в поточних активах, які призведуть до підвищення фінансової стійкості.

Відносно платоспроможності підприємства можна зробити наступні висновки: Коефіцієнт загальної платоспроможності показує частку поточних зобов'язань, яка може бути покрита поточними активами. Для нормального функціонування підприємства він має коливатися в допустимих межах 1,5-2,0. Аналіз показав відхилення від рекомендованих меж. За період 2016-2020рр. його значення коливається в межах 0,2493-0,6943. Лише в 2019 році коефіцієнт загального покриття перевищував нормовані значення і становив 3,6905. У всі ж інші періоди підприємство має значно менше оборотних активів ніж

поточних пасивів, що вказує на низький рівень платоспроможності.

Удосконалення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства полягає в двох основних напрямках:

- це правильний вибір показників які будуть застосовуватися в процесі аналізу;
- застосування сучасних методів обробки інформації.

З метою проведення моніторингу за фінансовою стійкістю і платоспроможністю на ТОВ «АВТО-СПРИНТ» потрібно застосовувати програмний комплекс «Моніторинг бізнесу», який є тиражним продуктом системи програм «1С: Підприємство V8.3». Продукт розроблений на підставі «Методичних указівок по проведенню аналізу фінансового стану підприємства» і призначений для проведення фінансового аналізу і планування фінансового стану по наступним напрямках: оцінка динаміки складу і структури активів, їх стану і руху; оцінка динаміки складу і структури джерел власного та позикового капіталів, їхнього стану і руху; аналіз абсолютних і відносних показників фінансової стійкості підприємства, оцінка зміни її рівня; аналіз платоспроможності підприємства і ліквідності активів його балансу.

Розглянута інформаційна система досить економічно ефективна. Вона дає змогу прискорити час розрахунків та використовувати на цій операції одному спеціалісту, де раніше було багато працівників, що проводили розрахунки.

Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності є важливою характеристикою фінансової діяльності підприємства. Він визначає конкурентоздатність підприємства і його потенціал у діловому співробітництві, є гарантом ефективної реалізації економічних інтересів всіх учасників фінансових відносин: як самого підприємства, так і його партнерів. Стійке фінансове положення підприємства не є подарунком долі чи щасливим випадком його історії, а результатом умілого, прорахованого керування всією сукупністю господарських факторів, що визначають результати діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдукаримов І. Т., Тен Н. В. Ефективність і фінансові результати господарської діяльності підприємства: критерії та показники їх характеризують, методика оцінки та аналізу // Соціально-економічні явища і процеси. - 2011.-№5-6.
2. Базилінська О. Я. Фінансова стійкість у системі стратегічного управління підприємством / О. Я. Базилінська, О. І. Панченко // Проблеми економіки. - 2019. - № 1. - С. 89-94.
3. Баранський Р. С., Грендей Н. М., Гаватюк Л. С. Шляхи підвищення платоспроможності вітчизняних підприємств в сучасних умовах / Баранський Р. С., Грендей Н. М., Гаватюк Л. С. // Глобальні та національні проблеми економіки – 2016. – №9. – с. 237-240.
4. Баснукаєв І. Ш. Фінансовий аналіз стану підприємства: завдання та методи оцінки використовуваних ресурсів // Управління економічними системами: електронний науковий журнал. - 2012. - № 45
5. Батракова Т. І. Рання діагностика та фінансовий аналіз стану підприємства як частина антикризисного управління / Т. І. Батракова, В. В. Конєв // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2016. - № 17(2). - С. 57-59.
6. Башнянин Г. І. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення / Г. І. Башнянин, І. В. Лінтур // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2016. - № 2. - с. 98-101.
7. Берест М. М. Фінансовий аналіз як економічна категорія та інструмент обґрунтування управлінських рішень / М. М. Берест // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2017. - Вип. 23(3). - С. 53-57.
8. Бержанір І. А. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств / І. А. Бержанір // Финансы, учет, банки. - 2014. - № 1. - С. 43-48.

9. Вакульчик О. М. Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу / О. М. Вакульчик, Є. В. Протасова, А. А. Нечаєва // Бізнес-навігатор. - 2019. - № 1. - С. 162-168.
10. Вовк В. Ліквідність та платоспроможність: економічна суть та експертна оцінка / В. Вовк, О. Бугай // Галицький економічний вісник. - 2011. - №3(32). - С. 169-173.
11. Горелкіна І. А. Методичні підходи до обґрунтування системи економічних показників оцінки ефективності діяльності організації // Економічний аналіз: теорія і практика. - 2011. - № 9
12. Гордополов В.Ю. Облік і контроль витрат операційної діяльності підприємств торгівлі: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.09 —Бухгалтерський облік, аналіз та аудит / В.Ю. Гордополов. – К., 2009. – С. 20.
13. Даниш С. Т. Дослідження джерел інформації для аналізу платоспроможності клієнтів / С. Т. Даниш // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. - № 11. - С. 38-42.
14. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”. За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 680 с.
15. Іваннікова О. В. Аналіз платоспроможності як фактора фінансової стійкості малих підприємств / О. В. Іваннікова // Проблеми системного підходу в економіці. - 2017. - № 2. - С. 130-136.
16. Івахів Ю. О. Аналіз фінансового стану підприємства: питання ліквідності / Ю. О. Івахів, С. Р. Романів // Фінанси, облік і аудит. - 2013. – № 2. - С. 198-204.
17. Каминський П. Д. Аналіз ліквідності балансу на прикладі ПАТ "ПВП "Кривбасвибухпром" / П. Д. Каминський // Торгівля і ринок України. - 2017. - № 1. - С. 81-87.
18. Книшек О. О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності / О. О. Книшек, Ю. О. Тарасенко // Економічний простір. - 2018. - № 139. - С. 171-181.

19. Ковбасюк М. Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств / Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім “Скарби”, 2001. – 336 с.
20. Коптева П. К. Сучасні уявлення про сутність фінансових ресурсів підприємства // Управління економічними системами: електронний науковий журнал. - 2011. - № 10.
21. Лаврук Н. А. Аналіз фінансової стійкості АТ "Ощадбанк" / Н. А. Лаврук, О. А. Семенюк // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. - 2016. - № 4(1). - С. 92-97.
22. Майборода О. Є., Косарева І. П., Лесняк А. О. Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення / Майборода О. Є., Косарева І. П., Лесняк А. О. // Глобальні та національні проблеми економіки – 2017. – №18. – с. 256-260.
23. Мазур В. А. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів / В. А. Мазур, О. Ф. Томчук, Ю. Ю. Браніцький // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2017. - № 3. - С. 7-20.
24. Максимова А. В. Фінансовий аналіз звітності, складеної за МСФЗ / А. В. Максимова, М. Г. Гнидюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2018. - № 32. - С. 185-189.
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства Фінансів України 07.02.2013 № 73 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
26. Мулик Я. І. Ліквідність підприємств як елемент управління фінансовою безпекою: методичне та інформаційне забезпечення / Я. І. Мулик // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2017. - № 4. - С. 42-51.
27. Мних Є.В. Фінансовий аналіз : підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. - С. 536.

28. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Є. В. Мних. - К. : Знання, 2011. - 630 с.
29. Нестерова С. Адаптація аналізу ліквідності і платоспроможності підприємств до сучасних умов господарювання. / С. Нестерова, М. Стегней, В. Сідун. // Економічний аналіз, 2011. - №8 (2) - С.279-282.
30. Носова Є. А. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. / Є. А. Носова. // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України, 2012. - №2. - С.58-64
31. Орехова К. В. Роль та місце ліквідності та платоспроможності підприємства в сучасному економічному середовищі / К. В. Орехова, Ю. М. Челомбитко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: зб. наук праць. - 2011. - № 1(10). - С.60-66.
32. Парасій-Вергуненко І. М. Статичний і динамічний підходи до аналізу ліквідності та платоспроможності суб'єктів господарювання / І. М. Парасій-Вергуненко // Фінанси України. - 2017. - № 2. - С. 81-95.
33. Пилипенко О. Методика аналізу та шляхи поліпшення фінансового стану підприємства / О. Пилипенко, О. Іванченко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер. : Економіка і управління. - 2015. - № 34. - С. 480-487.
34. Писарева О. А. Теоретичні аспекти аналізу показників ліквідності / О. А. Писарева // Управління розвитком. - 2013. - № 12. - С. 68-70.
35. Пігуль Н. Г., Клименко А. В., Пігуль Є. І. Аналіз фінансової стійкості підприємств України / Пігуль Н. Г., Клименко А. В., Пігуль Є. І. // Приазовський економічний вісник – 2019 –№1 (12) – с.186-190.
36. Прикіна Л. В. Економічний аналіз підприємства: підручник / Л. В. Прикіна. – М. :Юніті-Дана, 2002. – 360 с.
37. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

38. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ від 19.01.2006 № 14 / Міністерство економіки України.

39. П'ятницька Г. Т. Фінансова стійкість як базис для визначення стратегічного вектору інноваційного розвитку підприємства / Г. Т. П'ятницька, В. С. Найдюк // Інвестиції: практика та досвід. - 2018. - № 4. - С. 7-16.

40. Ромanyak М. М. Фінансова стабільність: проблема інтерпретації / М. М. Ромanyak // Бізнес Інформ. - 2016. - № 4. - С. 21-26.

41. Рубан Л. О. Теоретичні та практичні аспекти аналізу показників ліквідності / Л. О. Рубан, Т. В. Хвостова // Економіка. Фінанси. Право. - 2018. - № 6(3). - С. 37-40.

42. Скаковська С. С. Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення / С. С. Скаковська, У. О. Пугайко // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. - 2017. – № 1. - С. 38-46.

43. Скаковська С. С. Фінансова стійкість підприємства та її забезпечення / С. С. Скаковська, Ю. В. Заблук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. - 2017. - № 1. - С. 72-79.

44. Стрішенець О. Аналітичний огляд фінансової стійкості підприємства / О. Стрішенець // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. - 2018. - № 3. - С. 58-65.

45. Терен Г. М. Система показників аналізу ліквідності підприємства / Г. М. Терен // Інвестиції: практика та досвід. - 2016. - № 8. - С. 36-41.

46. Фещенко О. П. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. / О. П. Фещенко. // Фінанси, облік і аудит, 2012. - № 19. - С.212-221.

47. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Г. В. Митрофанов, Г. О. Кравченко, Н. С. Барабаш та ін. / За ред. проф. Г. В. Митрофанова. – К.: КНТЕУ, 2002 – 301 с.

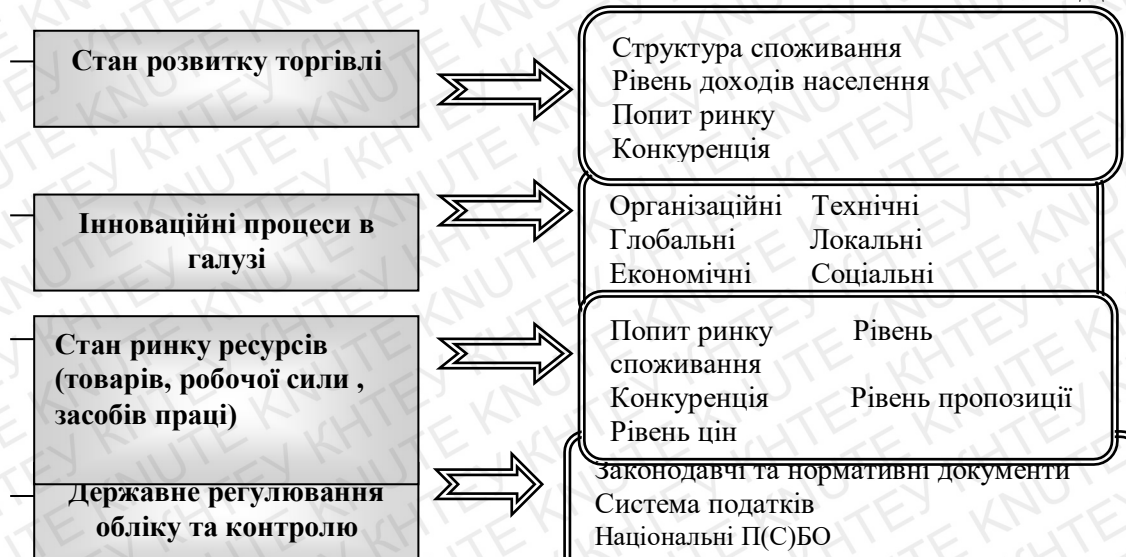
48. Фінансово-економічний аналіз: Підручник для вузів економічних спеціальностей. / Буряк П. Ю., Римар М. В., Бець М. Т. та ін. - К.: „Професіонал“, 2004. - 528 с.

49. Чемчикаленко Р. А., Яременко В. Г., Павленко О. О. Удосконалення системи діагностики платоспроможності підприємства / Чемчикаленко Р. А., Яременко В. Г., Павленко О. О. // Економіка та суспільство – 2018. – №15. – с. 780-784.

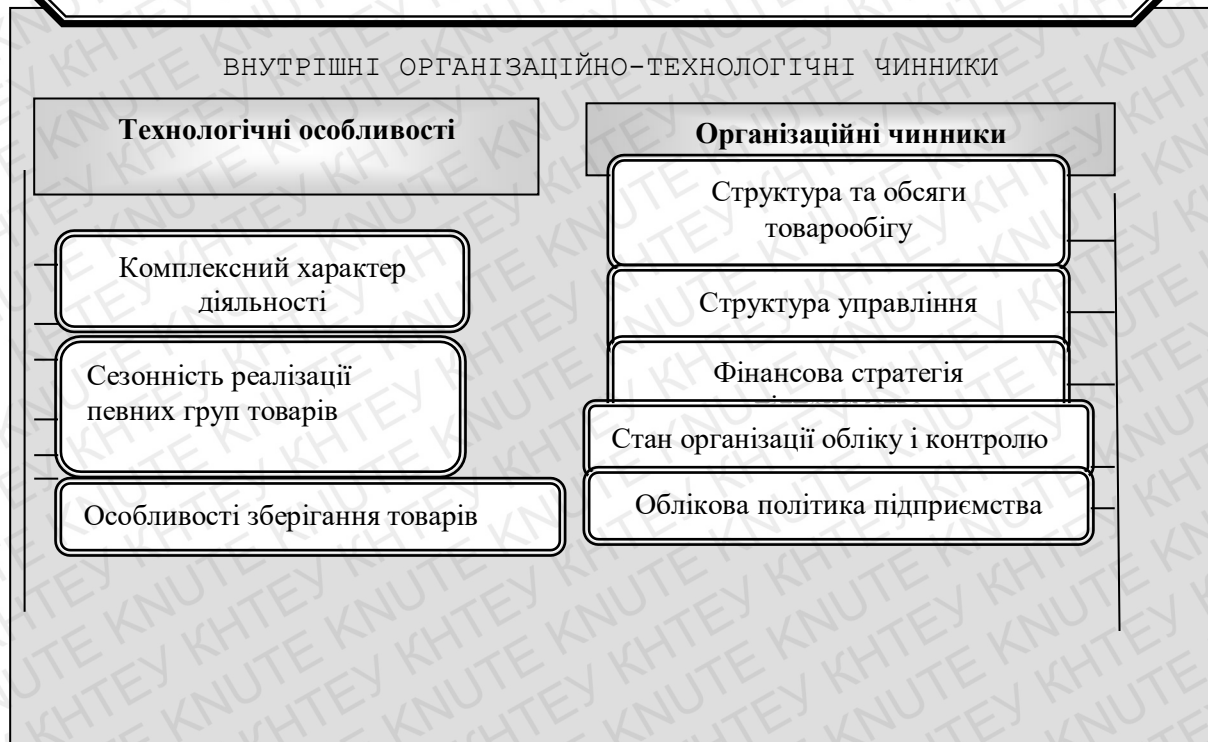
50. Шеремет А. Д. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства: підручник / А. Д. Шеремет. - М.: ИНФРА-М, 2008. - 367 с

51. Ярошенко Ю. Конкурентні позиції та фінансова стійкість виробничо-економічних систем. //Банківська справа. - 2010. - №2.

ДОДАТКИ

Розвиток підприємств торгівлі України

Чинники, які впливають на розвиток підприємств торгівлі України

Додаток А1

Підприємство ТОВ «АВТО-СПРИНТ»
 Територія Україна, Рівненська обл., місто Рівне
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням
 Середня кількість працівників¹ 183
 Адреса, телефон 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18.
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ	
	01
36834568	
4412500000	
233	
46.61	

*

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	17018	17558
первісна вартість	1001	20421	21069
накопичена амортизація	1002	3404	3512
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	96433	99493
первісна вартість	1011	115719	119391
знос	1012	19287	19899
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	113450	117050
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Виробничі запаси	1101	2280	2580
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	18250	18730
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	810	980
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1030		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		

із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	360	1350
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	490	730
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	220	180
Усього за розділом II	1195	20920	23820
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	134860	141600

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	100000	100000
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	1560	2680
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	101560	102680
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	21970	21970
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532		
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533		
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534		
Інвестиційні контракти;	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	21970	21970
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	1697	2543
за товари, роботи, послуги	1615	6786	10170
за розрахунками з бюджетом	1620	566	848
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625		
за розрахунками з оплати праці	1630		
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		
за страховою діяльністю	1650		

Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665	20	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	2262	3390
Усього за розділом III	1695	11310	16950
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	134860	141600

Додаток Б

Підприємство _____ ТОВ «АВТО-СПРИНТ» _____
 Територія __ Україна, Рівненська обл., місто Рівне __
 Організаційно-правова форма господарювання _____ Товариство з обмеженою
 відповідальністю _____ за КВЕД _____
 Вид економічної діяльності _ Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й
 устаткуванням _____ за КВЕД _____
 Середня кількість працівників¹ __ 183 _____
 Адреса, телефон _ 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18. _____
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту
 про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____
 за міжнародними стандартами фінансової звітності _____

КОДИ	
	01
36834568	
4412500000	
233	
46.61	

*

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за _____ рік _____ 2020__ р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	196060	157640
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(192209)	(154880)
Валовий:			
прибуток	2090	3851,0	2760,0
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	1710,0	2256,0
Адміністративні витрати	2130	(4011,0)	(3100,0)
Витрати на збут	2150	(1100,0)	(1230,0)
Інші операційні витрати	2180	(374,0)	(598,0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	76,0	88,0
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	90,7	36,0
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	166,7	124,0
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	41,7	31,0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	125,0	93,0
збиток	2355	( )	( )

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	94530	78024
Витрати на оплату праці	2505	31510	26008
Відрахування на соціальні заходи	2510	12604	10403
Амортизація	2515	15755	13004
Інші операційні витрати	2520	3151	2601
Разом	2550	157550	130040

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Додаток В

Підприємство _____ ТОВ «АВТО-СПРИНТ» _____
 Територія __Україна, Рівненська обл., місто Рівне __
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою
 відповідальністю за КОРПФГ
 Вид економічної діяльності _ Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й
 устаткуванням _____ за КВЕД 46.61
 Середня кількість працівників¹ __183_____
 Адреса, телефон _ 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18. _____
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту
 про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____
 за міжнародними стандартами фінансової звітності _____

КОДИ	
	01
	36834568
	4412500000
	233
	46.61

*

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	1851,0	17018
первісна вартість	1001	2221,2	20421
накопичена амортизація	1002	370,2	3404
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	10489,0	96433
первісна вартість	1011	12586,8	115719
знос	1012	2097,8	19287
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	12340,0	113450
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Виробничі запаси	1101	3540	2280
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	15990	18250
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестраховання	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	210	810
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1030		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		

із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	700	360
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	380	490
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	180	220
Усього за розділом II	1195	20240	20920
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	144020	134860

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	100000	100000
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	9190	1560
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	109190	101560
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	21970	21970
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532		
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533		
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534		
Інвестиційні контракти;	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	21970	21970
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	19280	1697
за товари, роботи, послуги	1615	7710	6786
за розрахунками з бюджетом	1620	643	566
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625		
за розрахунками з оплати праці	1630		
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		
за страховою діяльністю	1650		

Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		20
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	2570	2262
Усього за розділом III	1695	12850	11310
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	144020	134860

Додаток Г

Підприємство _____ ТОВ «АВТО-СПРИНТ» _____
 Територія __ Україна, Рівненська обл., місто Рівне __
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою
 відповідальністю за КОПФГ
 Вид економічної діяльності _ Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням _____ за КВЕД 46.61
 Середня кількість працівників¹ __ 183 _____
 Адреса, телефон _ 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18. _____
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____
 за міжнародними стандартами фінансової звітності _____

КОДИ	
	01
	36834568
	4412500000
	233
	46.61

*

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за _____ рік _____ 2019__ р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	157640	133210
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(154880)	(130623)
Валовий:			
прибуток	2090	2760,0	2587,0
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	2256,0	819,0
Адміністративні витрати	2130	(3100,0)	(2769,0)
Витрати на збут	2150	(1230,0)	
Інші операційні витрати	2180	(598)	(633,0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	88,0	4,0
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	36,0	153,3
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	124,0	157,3
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	31,0	39,3
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	93,0	118,0
збиток	2355	( )	( )

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	78024	64404
Витрати на оплату праці	2505	26008	21468
Відрахування на соціальні заходи	2510	10403	8587
Амортизація	2515	13004	10734
Інші операційні витрати	2520	2601	2147
Разом	2550	130040	107340

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток Д

Підприємство ТОВ «АВТО-СПРИНТ» Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ
 Територія Україна, Рівненська обл., місто Рівне за КОАТУУ
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою за КОПФГ
 відповідальністю
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й за КВЕД
 устаткуванням _____
 Середня кількість працівників¹ 183
 Адреса, телефон 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18.
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОДИ		
		01
36834568		
4412500000		
233		
46.61		

*

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	17910	18510
первісна вартість	1001	21492	22212
накопичена амортизація	1002	3582	3702
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	101490	104890
первісна вартість	1011	121788	125868
знос	1012	20298	20978
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	119400	123400
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Виробничі запаси	1101		
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	16450	19150
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	600	210
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1030		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		

з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	780	700
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	260	380
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	60	180
Усього за розділом II	1195	18150	20620
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	137550	144020

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	100000	100000
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	9110	9190
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	109110	109190
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	21970	21970
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532		
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533		
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534		
Інвестиційні контракти;	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	21970	21970
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	970	1928
за товари, роботи, послуги	1615	3882	7710
за розрахунками з бюджетом	1620	324	643
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625		
за розрахунками з оплати праці	1630		
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		

за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	1294	2570
Усього за розділом III	1695	6470	12850
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	137550	144020

Підприємство ТОВ «АВТО-СПРИНТ»
 Територія Україна, Рівненська обл., місто Рівне
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою
 відповідальністю Товариство з обмеженою
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й
 устаткуванням за КВЕД
 Середня кількість працівників¹ 183
 Адреса, телефон 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18.
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту
 про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ		
		01
36834568		
4412500000		
233		
46.61		

*

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за рік 2018 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	133210	131820
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	130623	129462
Валовий:			
прибуток	2090	2587,0	2358,0
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	819,0	1200,0
Адміністративні витрати	2130	2769,0	2550,0
Витрати на збут	2150		
Інші операційні витрати	2180	633,0	837,0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	4,0	171,0
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	153,3	
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		61,0
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	157,3	110,0
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	39,3	33,0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		

Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	118,0	77,0
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	118,0	77,0

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	64404	64944
Витрати на оплату праці	2505	21468	21648
Відрахування на соціальні заходи	2510	8587	8659
Амортизація	2515	10734	10824
Інші операційні витрати	2520	2147	2165
Разом	2550	107340	108240

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		